

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Беларусь не адыдзе ад шматвектарнай міралюбівай знешняй палітыкі

ФОТА БЕЛТА

Беларусь не адыдзе ад шматвектарнай міралюбівай знешняй палітыкі, будзе ўсебакова ўмацоўваць ваенную арганізацыю дзяржавы, Узброеныя Сілы з тым, каб паспяхова праіснаваць новым выклікам і пагрозам. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 23 лютага на прыёме з нагоды Дня абаронцаў Айчыны і Узброеных Сілаў.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што гэта свята ўсеабавае вечную каштоўнасць мужнасці, вернага служэння Радзімы і воінскага братэрства.

«Самаадданасць і гераізм, працягненне ў суровыя гады ваенных бітваў, абумовілі глыбокую павугу і давер беларускага народа да людзей у пагонах», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі. — Мы аддаём даніну глыбокай павугі пакаленням пераможцаў, якія вызвалілі краіну ад фашызму і ўнеслі велізарны ўклад у Вялікую Перамогу. Воінскі абавязак заўсёды прадугледжвае гатоўнасць да самаахвяравання ў імя незалежнасці і працівання Радзімы, асабліва адданасць за яе лёс».

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што быць дастойнымі наступнікамі слаўных традыцый у сучасных умовах — значыць надзейна забяспечваць стабільнасць і бяспеку краіны.

Паводле слоў Прэзідэнта, «прынятыя ў Беларусі прынцыпы дзяржаўнага і сацыяльна-эканамічнага развіцця, забеспячэння нацыянальнай бяспекі яшчэ раз даказалі сваю эфектыўнасць і пацвердзілі, што запас трываласці дзяржавы высокі».

Разам з тым трэба ўлічваць той факт, што абстаноўка вакол нашай краіны не дае падставы для самазаспакоенасці.

Узнікшы сусветны фінансава-эканамічны крызіс абстрае глабальныя супярэчнасці і падтуроўвае пэўныя сілы да экстрэмальных шляхоў вырашэння праблем.

«Дастабілізацыю ўплываю аказваюць пашырэнне геаграфічнай і функцыянальнай «сферы адданасці» НАТА, размяшчэнне ўздоўж нашых граніц ваенна-стратэгічных аб'ектаў, нашчаў новых віткіх гонкі ўзброенай, пагроза міжнароднага тэрарызму», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Акрамя таго, у наяўнасці дэвальвацыя існуючай міжнароднай дагаворнай базы ў галіне кантролю над узброенымі, зніжэнне эфектыўнасці механізму міжнароднай бяспекі.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што неабходна развіццё ваеннае і ваенна-тэхнічнае супрацоўніцтва з прыярытэтам умацавання адносінаў з нашым галоўным стратэгічным саюзнікам — Расійскай Федэрацыяй.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што якасны ўзровень Узброеных Сілаў павінен адпавядаць самым высокім патрабаванням, каб у любых умовах ваенна-палітычнай і стратэгічна абстаноўкі гарантаваць мір, бяспеку і стабільнае развіццё краіны.

У гэтых умовах аб'ектыўна павышаецца адданасць усіх кіраўнікоў органаў дзяржаўнага і ваеннага кіравання, кожнага генерала і афіцэра за забеспячэнне мірных умоў для стварэння працы беларускага народа.

Прэзідэнт падкрэсліў, што перад Узброенымі Сіламі, іншымі войскамі і воінскімі фарміраваннямі стаіць выключна адданая задача. Кіраўнік беларускай дзяржавы адзначыў, што ў пачатку лютага дадзены новы імпульс развіццю ваеннага супрацоўніцтва з Расійскай Федэрацыяй, іншымі дружэлюбнымі дзяржавамі.

Прэзідэнт падкрэсліў, што Беларусь застаецца вернай курсу на будаўніцтва Саюзнай дзяржавы з Расіяй. Таму найважнейшай задачай — далейшае развіццё рэгіянальнай групы войскаў Беларусі і Расіі, павышэнне яе магчымасцяў па абароне Саюзнай дзяржавы.

Беларусь актыўна супрацоўнічае з іншымі краінамі СНД, а таксама Азіі і Лацінскай Амерыкі. Беларусь выступае за цэснае ўзаемадзеянне на аснове раўнапраўя з Еўрасаюзам, АБСЕ, НАТА, і ў гэтым працэсе ёсць пазітыўны вынікі.

«Мы ніколі не пацярпілі ніякіх «двайных стандартаў», мы супраць дыктату і спробы размовы з намі з пазіцыі сілы», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка ўрочыў 5 афіцэрам генеральскай пагоны. Чарговае воінскае званне генерал-маёра прысвоена палкоўнікам Віталю Кірэву, Сяргею Канапацкаму, Аляксандру Раіко, чарговае спецыяльнае званне генерал-маёра ўнутранай службы — палкоўніку Валяціну Карпіцкаму, чарговае спецыяльнае званне генерал-маёра міліцыі — палкоўніку Леаніду Фармагю. Класны чын дзяржаўнага саветніка юстыцыі трэцяга класа прысвоены Віктару Конану.

У гэты ж дзень Прэзідэнт уклаў вянок да манумента Перамогі ў Мінску.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ СА «ЗВЯЗДОЙ»

Пачалася падпіска на II квартал 2009 года

Падпісныя цэны на газету «Звязда» (у рублях)		
Індэкс	на 1 МЕСЯЦ	на 3 МЕСЯЦЫ
63850 (індыўдуальны)	10120	30360
63145 (індыўдуальныя льготы для пенсіянераў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны)	9570	28710
63858 (ведамасны)	16170	48510
63239 (ведамасныя льготы для ўстаноў міністэрстваў культуры, адукацыі і аховы здароўя)	14740	44220

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

СОРАС ПАРАЎНАЎ ФІНАНСАВЫ КРЫЗІС З РАСПАДАМ СССР

Амерыканскі мільярдэр Джордж Сорас параўнаў глабальны эканамічны крызіс з распадам СССР па сур'ёзнасці наступстваў для сусветнай супольнасці і заявіў, што ён яшчэ не дасягнуў «дня» і ў хуткім часе наўрад ці дасягне.

Выступаючы на канферэнцыі ў Калумбійскім універсітэце, Сорас заявіў, што нават падчас Вялікай депрэсіі ў ЗША фінансавая сітуацыя не была настолькі драматнай, як цяпер.

ЮШЧАНКА АБКЛАЎ ДАДАТКОВЫМІ ПОШЛІНАМІ ІМПАРТНАЕ САЛА

Імпарт у Украіну шэрагу тавараў, уключаючы ікру, віно, спірт і сала, будзе абкладацца часовай дадатковай мыйтай у 13 працэнтаў. Аднавядзены закон падпісаў прэзідэнт Украіны Віктар Юшчанка.

Дадаткова мыйтай таксама абкладацца марожаная ялавічына, свініна, сасіскі, каўбасы, мясныя і рыбныя кансервы, лікёры, вермуты і моцныя спіртныя напой. Акрамя таго, у пералік увайшлі і нехарчовыя тавары: абутак, адзежа, аўтамабілі, хала-

ЧАС ІСЦІ ДА ЦЕШЧЫ — НА БЛІНЫ

З учарашняга дня для праваслаўных распачаўся апошні падрыхтоўчы да Святой Чатырохдзятніцы тыдзень, які называецца Сырны (Масленічы). Такую назву ён атрымаў таму, што гэта перыяд апошняга падрыхтоўчага ўстрымання: не дазваляецца есці мяса, а дазваляецца сыр, малако, яйкі і масла. Каб паступова адмовіцца ад прыемных страў, без цяжкасцяў перайсці да посту.

Народная абрадаўнасць Масленіцы звязаная з адраджэннем урадлівых сілаў зямлі, провадамі змы і жаданням хуткага прыходу вясны. Існуюць разнастайныя масленічныя абрады, у тым ліку прысвечаныя маладажонам. Як правіла, на Масленічным тыдні маладыя гасцююць у бацькоў жонкі — заць едзе да цешчы «на бліны».

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

«СТАРТ» БОЛЬШ МАРУДНЫ. ШТО ДАЛЕЙ?

Сусветны эканамічны крызіс закрануў Беларусь у меншай ступені, чым суседнія краіны. Калі ў Расійскай Федэрацыі па выніках студзеня аб'ём вытворчасці прамысловай прадукцыі знізіўся на 18 адсоткаў, то ў нас адзначаны няхэй сабе і невялікі, але рост — на 1,2 адсотка. Адначасова (на 4,2 адсотка) адбылося і павелічэнне ўнутранага валовага прадукту. Разам з тым менавіта сітуацыя на знешнім рынку аказваецца імаверна чым больш выразнай. Зніжэнне попыту на беларускую прадукцыю за мяжой прывяло да рэзкага павелічэння запасаў на складах айчынных прадпрыемстваў. Як вядома, многія з іх вымушаны перайсці на работу ў няпюньны рэжыме, а ў сваю чаргу гэта пацягнула зніжэнне заробкаў.

ГАЛОЎНАЯ ПРАБЛЕМА — СКЛАД

Як адзначыў падчас пасяджэння Нацыянальнага савета па працоўных і сацыяльным пытаннях з удзелам прадстаўнікоў Урада, прафсаюзаў і аб'яднаных наймальнікаў намеснік міністра эканомікі Андрэй Тур, за апошнія 10 гадоў прамысловыя патэнцыялы Беларусі павялічыліся амаль удвая, айчынная эканоміка дастаткова паспяхова спрацавала летась і не «абвалілася» сёлета. Больш за тое, насуперак аб'ектыўным цяжкасцям, у студзені адзначана павелічэнне інвестыцый у асноўны капітал на 24,9 адсотка. У той жа час адмаўляць рост (асабліва ў аўтамабільбудаванні, станкабудаванні і лёгкай прамысловасці) запасаў гатовай прадукцыі на складах, павелічэнне тэрмінаў разліку за айчыныя тавары, змян-

шэнне аб'ёмаў валютнай выручкі і пагаршэнне фінансавога стану асобных прадпрыемстваў таксама нельга.

Андрэй Тур нагадаў: апошнім часам у Беларусі з'явіліся крокі да мінімізацыі наступстваў сусветнага эканамічнага крызісу. У прыватнасці, суб'ектам гаспадарання, з улічэннем рынкавай кан'юнктуры, дазволена рэалізацыя прадукцыі па цэнах ніжэй за сабекошт як за мяжой, так і ўнутры краіны, ствараецца дзяржаўная лізігвава кампанія. Для падтрымкі рэальнага сектара эканомікі прынятае рашэнне аб магчымым кампенсацыі арганізацыям часткі працэнтаў за карыстанне банкаўскімі крэдытамі, уведзеныя дадатковыя заахвочванні работнікаў за павелічэнне аб'ёмаў прадукцыі харчавання на светавым рынкух. А з трэцяга, нялішне заўважыць: гаспадаркі маюць вялікія крэдыты на будаўніцтва жылля і набыццё тэхнікі. Прычым тэрміны плацяжоў па многіх крэдытах прыпадаюць якраз на гэты год.

Дзяржава да сельгаспрадпрыемствам значныя льготы па набыццё тэхнікі, грашамі будзе забяспечана сёлета пясняна, больш за тое, могуць прымацца індывідуальныя рашэнні па дапамозе арганізацыям АПК з разлікамі па крэдытах, — зазначыў Андрэй Тур. — Разам з тым, трэба зразумець: так, як летась, сёлета ўжо не будзе. Выйсць з крызісу не ў апошнюю банкруцкую крэдытамі, уведзеныя дадатковыя заахвочванні работнікаў за павелічэнне аб'ёмаў прадукцыі харчавання на светавым рынкух. А з трэцяга, нялішне заўважыць: гаспадаркі маюць вялікія крэдыты на будаўніцтва жылля і набыццё тэхнікі. Прычым тэрміны плацяжоў па многіх крэдытах прыпадаюць якраз на гэты год.

Дзяржава да сельгаспрадпрыемствам значныя льготы па набыццё тэхнікі, грашамі будзе забяспечана сёлета пясняна, больш за тое, могуць прымацца індывідуальныя рашэнні па дапамозе арганізацыям АПК з разлікамі па крэдытах, — зазначыў Андрэй Тур. — Разам з тым, трэба зразумець: так, як летась, сёлета ўжо не будзе. Выйсць з крызісу не ў апошнюю банкруцкую крэдытамі, уведзеныя дадатковыя заахвочванні работнікаў за павелічэнне аб'ёмаў прадукцыі харчавання на светавым рынкух. А з трэцяга, нялішне заўважыць: гаспадаркі маюць вялікія крэдыты на будаўніцтва жылля і набыццё тэхнікі. Прычым тэрміны плацяжоў па многіх крэдытах прыпадаюць якраз на гэты год.

Прафсаюзы прапаноўваюць прадуладзець адтэрміноўкі па пагаднёным крэдытаў на навучанне і льготны крэдытаў на жыллё ў «форс-мажорных» выпадках.

У АПК Бяшмарнай таксама не выпадае. З аднаго боку, прынятае рашэнне аб спыненні закупачных цэнаў на сельгаспрадукцыю. З другога — адзначаецца зніжэнне кошту прадуктаў харчавання на светавым рынкух. А з трэцяга, нялішне заўважыць: гаспадаркі маюць вялікія крэдыты на будаўніцтва жылля і набыццё тэхнікі. Прычым тэрміны плацяжоў па многіх крэдытах прыпадаюць якраз на гэты год.

Знаёмім з суразмоўцам

Ігар Мікалаевіч — ураднёўскі горада Горкі Магілёўскай вобласці. Пасля скарочэння ў 1979 годзе сярэдняй школы паступіў у Беларускае сельгаскаападаручае акадэмію. Сем гадоў працаваў галоўным эканамістам, намеснікам старэйшым і гаспадаркам Акцёрскага раёна Гомельскай вобласці. Далейшы працоўны шлях — на Віцебшчыне, дзе спачатку займаў пасаду начальніка аддзела эканомікі аб'яднання «Віцебскмеліярыцыя», а потым, з 1994 па 1997 год — вядучага і галоўнага спецыяліста інспекцыі Кантрольнай палаты па Віцебскай вобласці. Пасля скасавання яе працаваў на розных пасадах у Камітэце дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці пачынаючы ад галоўнага спецыяліста і заканчваючы памочнікам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — галоўным інспектарам па Гомельскай вобласці.

— Ігар Мікалаевіч, якія ўказанні даваў вам кіраўнік дзяржавы, прызначаючы на гэту вы-

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

соку пасаду? — Памочнік Прэзідэнта — гэта прадстаўнік першай асобы краіны

«Прамая лінія»

КАЛІ БАЛЯЦЬ СУСТАВЫ...

Захворванні суставаў сёння настолькі распаўсюджаны, што іх можна лічыць адной з характэрных прыкмет часу. Як працягваюцца астэаартрозы і астэапарозы, артрыты і рэўматызм? Якія метады іх лячэння і прафілактыкі існуюць сёння? Як аднаўляцца пасля перанесенай палатогі на апорна-рухальным апаратах? Пра гэта вы можаце спытаць у **доктара медыцынскіх навук, прафесара кафедры кардыялогіі і рэўматалогіі БелМАПА Тамары Дзмітрыевы ЦЯБУТ.**

«Прамая лінія» абудзецца 3 сакавіка з 15.00 да 16.00 па тэлефонах 8(017) 292 38 21 і 292 38 92. Папярэдняе пытанні можна пакінуць па нумарах 8(017) 287 18 29 (Святлана Барысенка) і 287 18 36 (Вольга Шаўко).

РОЗГАЛАС

МАРАЗЫ ТРЭБА УПЛЬВАЎ

У пачатку тыдня ў Беларусі пад уплывам Сібірскага антыцыклону захавецца марознае надвор'е, паведаміла рэдакцыя галоўныя сіноптык Рэспубліканскага гідрометцэнтру Вольга ФЯДОТАВА.

Сёння месцамі па краіне пройдзе невялікі снег, тэмпература паветра 1—8 маразу. У другой палове тыдня пад уплывам мяккага паветра з Атлантыкі маразы пачнуць пацямна слабець. Час ад часу будзе ісці снег і мокры снег. Тэмпература паветра ўначы 1—7 маразу, па пуднёвым усходзе да мінус 10 градусаў, удзень — ад мінус 3 да плюс 3 градусаў. Згодна з пяпярэдымі прагнозамі, у выхадныя чакаецца нўстойлівае надвор'е. У суботу амаль паўсюдна, а ў нядзелю месцамі пройдзе снег. Тэмпература паветра ўначы 0—7 маразу, па поўначы пры пасярэннях да мінус 10—13, удзень — ад мінус 3 да плюс 3 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

ЗДАБЫЦЬ РАБАЎНІКА АБМЕННІКА — КАЛЯ 230 МЛН

У Мінску ў мінулыя пятніцу вечарам кірмачальнік завалоўдаў буйной сумай грошай у пункце абмену валюты і змог знікнуць з месца здарэння.

Як паведаміў карэспандэнт «Звязды» начальнік аддзялення інфармацыі і грамадскай сувязі ГУУС Мінгарвыканкома Аляксандр Ластоўскі, злачынства было ўчынена без чварці дзевяць вечар у абменным пункце, што размешчаны ў гіпермаркце «Прастор». Злачынскі, апрануты ў ваенную летнюю палявую форму, якія вельмі падобна на форму інкасатараў, пастукаўся ў «абменнік»: 26-гадовае касірка, якая адчыніла яму дзверы, паспрабавала заўважыць, што праводзіць інкасацыю рана. У адказ невядомы разрады электрашокер у патыліцу жанчыны і, прысінюшы да падлогі крэслам, хуценька сабраў усю наяўнасць. Паводле звестак праахоўнікаў, здабытай злучэнцы стала больш за 40 тысяч долараў ЗША, больш за 8 тысяч еўра, 80 міліянаў беларускіх рублёў і 69 тысяч расійскіх — усяго на агульную суму каля 230 міліянаў беларускіх рублёў. Рабаўнік пашанавава — ён змог уцячы: пункт абмену валюты знаходзіцца побач з выходам з гіпермаркета, што і скарыстаўся нахабіць. Супрацоўнікі аддзела Дэпартамента аховы Маскоўскага раёна прыбылі на месца здарэння праз 7 хвілін пасля нападу, але гэтага часу крмінальнаму халіпа, каб знікнуць.

Цяпер супрацоўнікі міліцыі расшукваюць падазронага, якому на выгляд 25—30 гадоў. Праваахоўнікі будуць удзячны за любыя звесткі тым грамадзянам, якія знаходзіліся ў гэтады час побач з «абменнікам» і маглі бачыць злачынца: патэлефаваньне можна па «102».

Ігар ГРЫШЫН.

«МОРЖ» ПАТАНУЎ

Здарылася гэта ў мінулыя суботу на Сожы, у ніжняй частцы парку культуры і адпачынку Гомеля, а адназначнага гадзіне дня. Туды прыйшоў купцаца 42-гадовы работнік ваганаарамонтнага заводу імя Калініна, які працяглы час займаецца загартуўкай арганізма.

Распранушыўся ў клубе (гэта база аматараў змяняга паляванья), ён зайшоў у рэчку, дзе была прабіта вужавя, але доўга палонка. Далейшыя да канца яе, вяртаўся назад і вырашыў нырнуць з галавой. Аб тым, што здарылася потым, застаецца толькі здагадаваць. Мяркуючы па ўсім, пльывец страціў арыенцір пад вадою, і яго, відаць, панесла цячэннем. Усё гэта адбылася на вачэй у людзей, якія тут жа пачалі званіць у гарадскі аддзел па надзвычайных сітуацыях і ў абласную службу выратавання на водах, работнікі якіх прыбылі на месца здарэння, які і знікх утуліць медыцынскай дапамогай. Спусціўшыся пад лядовы панчыр, вадкавы пачалі пошукі тапельца, якія працягваліся да наступлення цемры.

Як расказаў нам начальнік аддзела абласнога АСВОДА Гендзёў Будзько, у нядзелю да трох вадкасаў далучыліся яшчэ столькі, і ў выніку труп мужчыны быў знойдзены за сорак метраў ад палонкі. Што і казача, недарэчна змярдэць...

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

БОЛЬШ НА БЫТАВЫЯ РЭЧЫ... АЛКАГОЛЬ

За мінулы год доля хатніх гаспадарак (сем'яў і адзіночкіх грамадзян) Беларусі з даходамі, ніжэйшымі за бюджэт працяжкава мінімуму, зменшылася з 6,5 да 5,3 адсотка. Аб гэтым карэспандэнту «Звязды» паведаміў у Нацыянальным статыстычным камітэце.

Паводле выбарчанага абследавання хатніх гаспадарак, у IV квартале мінулага года найбольшы ўзровень малазабеспечанасці адзначаны ў Брэскай і Віцебскай абласцях (7,6 і 7,3 адсотка сем'яў і адзіночкіх грамадзян адпаведна), тады як найменшым (0,5 адсотка) гэты паказчык быў у сталіцы. Пры гэтым маніторынг паказваў у разліку на чалавека 9,4 адсотка насельніцтва мела штомесячны даход да 250 тысяч, 45 адсоткаў — ад 250 да 500 тысяч, 28,3 адсотка — ад 500 да 750 тысяч, 10,3 адсотка — ад 750 да 1000 тысяч, а 7 адсоткаў — больш за міліён рублёў. Дарчы, як засведчыла абследаванне, штомесячныя спажывецкія выдаткі «сярэдняй» беларускай хатняй гаспадаркі напрыканцы мінулага года складалі 1 мільён 79,8 тысяч, тады як напрыканцы 2007 года — 893,3 тысяч рублёў. Адметна, што ў параўнанні з такім жа часам пазалетас грамадзяне краіны павялічылі свае выдаткі на нехарчовыя тавары (з 36,8 да 36 адсоткаў) і зменшылі долю выдаткаў на прадукты харчавання (з 41,8 да 41 адсотка). Разам з тым, нельга не адзначыць: адначасова сярэдня хатняя гаспадарка з 2,2 да 2,3 адсотка павялічыла долю сваіх штомесячных выдаткаў на алкаголь.

Сяргей ГРЫБ.

НА ЧЫРВОНАЕ СВЯТЛО

На перакрываанні вуліц Кіеўскай і Пянерскай у Брэсцэ жанчына пераходзіла дарогу з дзіцячай калейскай, у якой знаходзілася малое 2008 г. нараджэння. У гэты час, нягледзячы на чырвонае святло святлафора, на пераход выскачыла «Мазда». Вадзіцель з месца наезду з'ехаў, але ўдалося ўстанавіць, што гэта жыхар Камянца, які сеў за руль на падпітку. Дзіця знаходзіцца ў хірургічным аддзяленні Брэскай дзіцячай абласной бальніцы.

Сымон СВІДУНОВІЧ.

БЕЛАРУСБАНК

ОАО «АСБ Беларусбанк» інфармуіруе, што з 23 февраля 2009 года крэдыты на потребітальскія нужды в беларускіх рублях прадоставляюцца срком до 3 лет с уплатой 25 % годовых за фактическое время пользования кредитом.

В т.ч. гражданам, постоянно проживающим и работающим в населенных пунктах с численностью населения до 20 тысяч человек, — 24 % годовых за фактическое время пользования кредитом.

Кредиты на потребительские нужды сроком до 3 лет предоставляются в пределах платежеспособности кредитополучателя и его поручителей.

Дополнительную информацию относительно получения кредитов и оказания банком других услуг можно получить в любом учреждении ОАО «АСБ Беларусбанк» или на сайте банка

<http://www.belarusbank.by>

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

ISSN 1990 - 763X

0 9 3 3 >

7 1 1 9 9 0 7 6 3 0 0 8

Курси змежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 24.02.2009 г. (Блі бл разлікаў)

1 доллар ЗША	2 835,00
1 еўра	3 662,25
1 латыўскі лат	5 170,53
1 лійтоскі літ	1 058,45
1 чэшская крона	127,65
1 поль	

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў В. Юшчанку з 55-годдзем

Кіраўнік Беларускай дзяржавы Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Прэзідэнта Украіны Віктара Юшчанку з 55-годдзем.

Прэзідэнт Беларусі павіншаваў А. Янкоўскага з 65-годдзем

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў народнага артыста СССР Алега Янкоўскага з 65-годдзем.

«Вас па праву называюць артыстам ад Бога, у чыёй творчасці знайшлі сваё ўвасабленне самыя моцныя бакі рускай тэатральнай школы — вернасць жыццёвай праўдзе, тонкі псіхалагізм, умение перадаваць унутраны свет сваіх герояў і самае дасканалое акцёрскае майстэрства», — гаворыцца ў віншаванні.

Прэзідэнт адзначыў, што ў Беларусі Алег Янкоўскі карыстаецца сапраўды ўсенародным прызнаннем як чалавек выдатнага таленту і шырокай душы, прадстаўнік праваслаўнай творчай дынастыі і шчыры сябар нашай краіны.

«Няхай сіла духу, вялікая любоў да жыцця, увага і падтрымка сям’і, родных, каля і мільняў папалкінікаў дапамогуць вам пераадолець усе цяжкасці і выпрабаванні, зноў і зноў надаваць са сваімі выдатнымі работамі ў тэатры і кіно», — пажадаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Магчымасці чаргавікоў па будаўніцтве жылля ў Беларусі пашыраны

У Беларусі пашыраны магчымасці па будаўніцтве жылля для грамадзян, якія знаходзяцца на ўліку маючых патрэбу ў паліпшыні жылльвых умовах і не маюць права на льготнае жылле. Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 19 лютага падпісаў указ № 100, якім унесены змяненні і дапаўненне ва ўказ ад 28 студзеня 2008 г. № 43 «Аб дзейнасці арганізацый забудоўчыкаў, гаражных кааператываў і кааператываў, якія ажыццяўляюць эксплуатацыю аўтамабільных станкаў».

Дакументам удасканальваюцца некаторыя нормы заканадаўства, якія датычацца рэалізацыі праваў грамадзян на паліпшыню жылльвых умоў.

Палажэннем аб арганізацыі забудоўчыкаў, зацверджаным указам ад 28 студзеня 2008 года № 43, устаноўлена, што ў арганізацыю забудоўчыкаў для будаўніцтва жылля дамоў тыпавых спажывецкіх якасцяў з дзяржаўнай падтрымкай уключаецца 30 працэнтаў грамадзян, якія маюць права на пазачарговае атрыманне льготнага жылля.

Існуючая сітуацыя прыводзіць да нараканняў чаргавікоў, якія не маюць права на льготнае жылле і доўгі час стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпшыні жылльвых умоў. Часта яны не могуць быць уключаны ў спісы арганізацый забудоўчыкаў з-за нязначнага перавышэння ўзроўню даходаў, што даюць права на льготнае жылле.

Існуючая сітуацыя прыводзіць да нараканняў чаргавікоў, якія не маюць права на льготнае жылле і доўгі час стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпшыні жылльвых умоў. Часта яны не могуць быць уключаны ў спісы арганізацый забудоўчыкаў з-за нязначнага перавышэння ўзроўню даходаў, што даюць права на льготнае жылле.

Існуючая сітуацыя прыводзіць да нараканняў чаргавікоў, якія не маюць права на льготнае жылле і доўгі час стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпшыні жылльвых умоў. Часта яны не могуць быць уключаны ў спісы арганізацый забудоўчыкаў з-за нязначнага перавышэння ўзроўню даходаў, што даюць права на льготнае жылле.

Існуючая сітуацыя прыводзіць да нараканняў чаргавікоў, якія не маюць права на льготнае жылле і доўгі час стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпшыні жылльвых умоў. Часта яны не могуць быць уключаны ў спісы арганізацый забудоўчыкаў з-за нязначнага перавышэння ўзроўню даходаў, што даюць права на льготнае жылле.

Існуючая сітуацыя прыводзіць да нараканняў чаргавікоў, якія не маюць права на льготнае жылле і доўгі час стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпшыні жылльвых умоў. Часта яны не могуць быць уключаны ў спісы арганізацый забудоўчыкаў з-за нязначнага перавышэння ўзроўню даходаў, што даюць права на льготнае жылле.

Існуючая сітуацыя прыводзіць да нараканняў чаргавікоў, якія не маюць права на льготнае жылле і доўгі час стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпшыні жылльвых умоў. Часта яны не могуць быць уключаны ў спісы арганізацый забудоўчыкаў з-за нязначнага перавышэння ўзроўню даходаў, што даюць права на льготнае жылле.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Патрабуе вырашэння

ЛЮДЗІ ЗАГНУЛІ, А П’ЯНЫ ВАДЗІЦЕЛЬ... ЗАСНУЎ У МАШЫНЕ ДАІ. ГОДЗЕ ЦЯРПЕЦЬ!

Старшаму памочніку пракурора Гродзенскай вобласці Вячаславу Ігнацічу, пэўна, ніколі не забыць трагедыі, што здарылася ў сярэдзіне дзевяностаўшых гадоў мінулага стагоддзя ў Зэльвенскім раёне, дзе ён тады працаваў. Толькі нядаўна ўвайшлі ў моду іншамаркі, і вось два зяці з сем’ямі прыехалі двума нядаўна набытымі аўтамабільамі ў вёску да цеццы. Забілі парсюка, падзялілі свежыню, загрузілі ў легкавікі. Але і ад спіртнога не ўтрымаліся. Пэўна, гэты фактар і надаў ім «меласца» на зваротным шляху — захацеўся вадзіцелям высветліць, чыя «колы» больш спрытныя. І пачаліся «гонкі». Скончылася сутыкненнем двух аўтамабільаў, у выніку якога адзін мужчына загінуў, а жонка другога надоўга аказалася прыкаванай да ложка.

Неасцярожнасць? Вось яшчэ факты для роздуму.

У чэрвені мінулага года паблізу вёскі Гароднікі Ашмянскага раёна з’ехаў у кювет і перавярнуўся аўтамабіль «Субару Імпрызэ». Усе трые пасажыраў, малядыя людзі, загінулі. Жыць застаўся толькі 21-гадовы п’яны вадзіцель Юрый Сінкевіч, які спрабаваў уцячы ад пераследу нарада ДПС і на хуткасіці каля 140 кіламетраў у гадзіну не справіўся з кіраваннем.

А незадоўга да гэтай трагедыі выношаны на будучыню павінен быў зрабіць для сябе Васіль Кур’ян. Супрацоўнікі ДАІ затрымалі жыхара Навагрудка за кіраванне аўтамабілем у нецвярозым стане і раённы суд аштрафаваў яго на 700 тысяч рублёў, а таксама пазбавіў праваў на тры гады. І вось як «паўлыгвалі» на 54-гадовага чалавека гэтыя, здавалася б, строгія меры.

Не праішоў і чатырох месяцаў, як Кур’ян зноў сядзе за руль асабістай машыны «Опель Астра» (без праваў) і рухаецца па Навагрудку ў бок вёскі Корастава. Светлы час сутак, нармальныя ўмовы для таго, каб сачыць за дарожнай сітуацыяй і прымаць адказныя ёй рашэнні. Аднак вадзіцель зноў знаходзіцца «пад мухай», і на гэты раз фінал паездкі трагічны. Кур’ян выязджае на супрацьную паласу, а там — гужавая павозка.

Як засведчыла потым аўтатаэхнічная экспертыза, у вадзіцеля была магчымасць прадудзіць дарожна-транспартнае здарэнне шляхам экстранага тармажэння, але гэта датычыцца чалавека цяжкарога. У крыві ж Кур’яна, паводле вынікаў хіміка-таксікалагічнага аналізу, быў выяўлены этылавы спірт у колькасці 2,47 праміле, што адпавядае сярэдняй ступені ап’янення.

Траўмы пасажыра павозкі І. Дзмітрэвіча і вочышка А. Стасевіча былі такімі цяжкімі, што не пакінулі ім шанцаў на выратаванне — першы памёр на месцы здарэння, а другі — у той жа дзень у рэанімацыйным аддзяленні раённай бальніцы. А што ж Кур’ян? Пасля ДТЗ ён на месцы не застаўся, дапамогі пацярпелым, якіх «па неасцярожнасці паставіў у небяспечны для жыцця стан» (з прыгавораў суда), не аказаў, а толькі паскорыў рух у напрамку выезду з горада. Праўда, неўзабаве быў затрыманы і дастаўлены на месца аварыі. Дзмітрэвіч на той момант ужо памёр, Стасевіча забрала «Хуткая дапамога», а Кур’ян... спаў на заднім сядзенні аўтамабіля ДАІ.

«КАЛІ ЧЫНОЎНІК ПААБЯЦАЎ, ЁН ПАВІНЕН СТРЫМАЦЬ СВАЁ СЛОВА»

(Заканчэнне. Пачатак у 1-й стар.)

У рэспубліцы ўсе ведаюць пра тыя беды, якія ўчыніў чарнобыльскі атам. Але адна справа — ведаць, а другая — бачыць на свае вочы. Гэта зусім розныя ўспрыманні, таму што ты пранікаешся праблемамі і болей тых людзей, якія засталіся жыць на нашлігаванай радыёнукліднай зямлі, калі ўсведадлаеш, што пакінуты былі дыктарыяны дамы і іншыя пабудовы, вярнуцца да аб’ектаў і аб’екты сацкультуры, а на ўрадлівых землях, на месцы былых населеных пунктаў вырасць былыя, кустоўе, дрэвы, з асаблівай вострынёй разумееш боль і праблемы людзей, стараюся дапамагчы ім.

Безумоўна, вельмі многае зроблена, каб мінімізаваць наступствы чарнобыльскай трагедыі, але ў размове з людзьмі высвятляецца, што ёсць яшчэ пытанні, якія неабходна вырашаць.

— **Напрыклад?**

— Раней, яшчэ да падзей 1986 года, у той ці іншай вёсцы былі, скажам, клуб або нейкая іншая ўстанова. Сёння дзе-нідзе гэтыя будынкі пустуюць, разбураюцца. І тут знаходзяцца пэўныя інвестары, якія хочучь узяць іх для арганізацыі якіхосьці будоўніцтва. А ва ўладальнікаў тых будоўніц, суб’ектаў гаспадарання — СВК або КСУПаў, на баланс якіх яны знаходзяцца, — часам няма дакументаў, па якіх вызначаецца іх кошт. Каб падрыхтаваць тую дакументацыю, патрэбны дадатковыя фінансавыя сродкі, якіх у сельгаспрадпрыемства і без таго не хапае. Такім чынам, кола замкнулася, і прадаць такія збудаванні нельга, бо зрабіць гэта не дазваляе нарматыўная база.

— **Атрымліваецца, што патрэба ўмяшанне пэўных рэспубліканскіх інстанцый?**

— Абсалютна правільна. Або яшчэ. У некаторых раёнах, напрыклад, у Веткаўскім, населеныцтва, якое пражывае на забруджаных радыёнуклідамі тэрыторыях, не мае магчымасці ў поўнай меры карыстацца аэрамі, рэкамі, знаходзіцца ў лесе, бо людзям не рэкамендуецца не рабіць гэтага. Забараняюць, іншымі словамі, а ў выпадку парушэнняў штрафуюць. Вось таму жыхары звярнуліся да мяне, аднаго пісьмова, другія вусна з наступным пытаннем: пасля выбуху на Чарнобыльскай АЭС прайшло ўжо больш за дваццаць гадоў, і вядома, што частка зямель на Гомельшчыне забітаваная. Дык ці не час ужо і іншую тэрыторыю пераглядзець?

— **Пытанне пастаўлена, і на яго патрэбна адказваць.** Таму ў вобласці была створана рабочая група з прыцягненнем прадстаўнікоў усіх кампетэнтных і зацікаўленых

арганізацый, з людзьмі праведзеныя сходы, і пасля з’ямы сітуацыя будзе пераправерана. Цалкам магчыма, што статус асобных тэрыторый зменіцца.

— **Вы наведвалі ўжо большасць раёнаў вобласці, пабыталі ў многіх працоўных калектываў. Якая ваша ацэнка кадрар, у тым ліку і выканаўчых, распрадчай улады? І што павучальнага Гомельшчына можа ўзяць у Віцебшчыне, дзе вы працавалі працяглы час, і наадварот, у вырашэнні пытанняў сацыяльна-эканамічнага плана?**

— Цяжка даць такую ацэнку — што адзін раён больш запавячыць у іншага. Наша краіна невялікая, і народ у ёй як на Гомельшчыне, так і на Віцебшчыне ў дачыненні да працы і па чалавечых якасцях аднолькава добрасумленны. І вырашаць, што лепш для той ці іншай вобласці, самім рэгіёнам, бо прыродныя ўмовы паўднёвай часткі рэспублікі і паўночнай маюць сваю спецыфіку. Тое, што вырошчваецца на Гомельшчыне, не зусім прымальнае для Віцебшчыны, і, на мой погляд, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

Гомельшчына летась спрацавала добра, у тым ліку і па сельскай гаспадарцы. Выкананне прагнозных паказчыкаў у вёсцы тут лепшае, чым у Віцебскай вобласці. Дасягнуты добры прырост па вытворчасці збожжа, маюцца прыбыткі і ў жылгэадаўчай галіне. Нядрэнныя поспехі і ў іншых галінах гаспадарання, што гэтаму, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

Гомельшчына летась спрацавала добра, у тым ліку і па сельскай гаспадарцы. Выкананне прагнозных паказчыкаў у вёсцы тут лепшае, чым у Віцебскай вобласці. Дасягнуты добры прырост па вытворчасці збожжа, маюцца прыбыткі і ў жылгэадаўчай галіне. Нядрэнныя поспехі і ў іншых галінах гаспадарання, што гэтаму, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

Гомельшчына летась спрацавала добра, у тым ліку і па сельскай гаспадарцы. Выкананне прагнозных паказчыкаў у вёсцы тут лепшае, чым у Віцебскай вобласці. Дасягнуты добры прырост па вытворчасці збожжа, маюцца прыбыткі і ў жылгэадаўчай галіне. Нядрэнныя поспехі і ў іншых галінах гаспадарання, што гэтаму, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

Гомельшчына летась спрацавала добра, у тым ліку і па сельскай гаспадарцы. Выкананне прагнозных паказчыкаў у вёсцы тут лепшае, чым у Віцебскай вобласці. Дасягнуты добры прырост па вытворчасці збожжа, маюцца прыбыткі і ў жылгэадаўчай галіне. Нядрэнныя поспехі і ў іншых галінах гаспадарання, што гэтаму, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

Гомельшчына летась спрацавала добра, у тым ліку і па сельскай гаспадарцы. Выкананне прагнозных паказчыкаў у вёсцы тут лепшае, чым у Віцебскай вобласці. Дасягнуты добры прырост па вытворчасці збожжа, маюцца прыбыткі і ў жылгэадаўчай галіне. Нядрэнныя поспехі і ў іншых галінах гаспадарання, што гэтаму, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

Гомельшчына летась спрацавала добра, у тым ліку і па сельскай гаспадарцы. Выкананне прагнозных паказчыкаў у вёсцы тут лепшае, чым у Віцебскай вобласці. Дасягнуты добры прырост па вытворчасці збожжа, маюцца прыбыткі і ў жылгэадаўчай галіне. Нядрэнныя поспехі і ў іншых галінах гаспадарання, што гэтаму, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

Гомельшчына летась спрацавала добра, у тым ліку і па сельскай гаспадарцы. Выкананне прагнозных паказчыкаў у вёсцы тут лепшае, чым у Віцебскай вобласці. Дасягнуты добры прырост па вытворчасці збожжа, маюцца прыбыткі і ў жылгэадаўчай галіне. Нядрэнныя поспехі і ў іншых галінах гаспадарання, што гэтаму, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

Гомельшчына летась спрацавала добра, у тым ліку і па сельскай гаспадарцы. Выкананне прагнозных паказчыкаў у вёсцы тут лепшае, чым у Віцебскай вобласці. Дасягнуты добры прырост па вытворчасці збожжа, маюцца прыбыткі і ў жылгэадаўчай галіне. Нядрэнныя поспехі і ў іншых галінах гаспадарання, што гэтаму, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

Гомельшчына летась спрацавала добра, у тым ліку і па сельскай гаспадарцы. Выкананне прагнозных паказчыкаў у вёсцы тут лепшае, чым у Віцебскай вобласці. Дасягнуты добры прырост па вытворчасці збожжа, маюцца прыбыткі і ў жылгэадаўчай галіне. Нядрэнныя поспехі і ў іншых галінах гаспадарання, што гэтаму, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

Гомельшчына летась спрацавала добра, у тым ліку і па сельскай гаспадарцы. Выкананне прагнозных паказчыкаў у вёсцы тут лепшае, чым у Віцебскай вобласці. Дасягнуты добры прырост па вытворчасці збожжа, маюцца прыбыткі і ў жылгэадаўчай галіне. Нядрэнныя поспехі і ў іншых галінах гаспадарання, што гэтаму, пераносіць нешта адно да другога, — я не стаў бы так адназначна ставіць пытанне.

лёгка сказана), заяўляў, што болей нікому не верыць, таму што ў яго была апошня надзея на памочніка Прэзідэнта — галоўнага інспектара па Гомельскай вобласці, які і павінен быў вырашыць яго праблему. А тут — расчараванне...

— Зразумела вяс і павінен сказаць, што то быў спраўданы доўгі дзень. На прыём прыехалі і прыйшлі 39 чалавек, некаторыя — без папярэдняга званка, і ўсе яны былі выслуханыя. Лічу, што такі падыход быў правільным. Тыя праблемы, якія ўзімалі наведвальнікі, былі для іх актуальныя. Гэта — іхні боль у дачыненні да сябе, родзічаў, дзяцей. Спектр зваротаў — самы розны. Адно не могуць знайсці згоды з суседзямі, і яны шукаюць управу на іх, другія не згодны з суровымі прыгаворами суду, трэція прасілі разабрацца з несправядлівацю кіраўнікоў, чацвёртыя скаргіліся на парашэнне жыллёвых правоў. Пералік таго, чым былі заклочаны незадаволеныя людзі, можна працягваць і далей.

— **Кінула ў вочы, што на прыёме выслухоўвалася як наведвальнікі, так і тыя пасадавыя асобы ці прадстаўнікі кантралюючых арганізацый, якія мелі дачыненне да праблемы. А калі апошніх не было, ці запрашалі сюды, каб расставіць усё кропкі над «і» тут жа. Адначасова па некаторых пытаннях даваліся даручэнні...**

— Усё гэта сапраўды так. Таму частка пытанняў была знята з парадку дня адразу або будзе знята пасля. Аднак трэба сказаць, што група людзей засталася незадаволенай маймі адказамі. І вось чым.

Хто-нікто нязгодны з рашэннямі судовых органаў. Разумею іх: гэта — іхні боль. Але высвятляецца, што гэтыя скаргі разглядаў ужо Вярхоўны Суд рэспублікі, самая высокая судовая інстанцыя, і сёння я як памочнік Прэзідэнта не магу, не маю права ўмешвацца ў дзейнасць судовай улады. У нас ёсць норма закона, якая вызначае, хто і чым павінен займацца, і калі звароты грамадзян прайшлі праз самую высокую судовую інстанцыю, дапамагчы чалавеку ўжо не можа нікто. І ён павінен зразумець гэта. На жаль, не да ўсіх грамадзян даходзіць гэта.

— **Атрымліваецца, што пазіцыя такіх людзей наступная: павіна быць па-іншаму, як ім зручна, а астатняе...**

— Правільна: іх не цікавіць, хоць будучь ушчэслены інтарэсы іншых.

— **Але ж здарэцца, што людзей прымушаюць, як кажучы, ступаць у новыя дзверы няўвага, неабавязковасць, а то і абьяквасць асобных чыноўнікаў.**

Гутарыў Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

— Самыя дзелавія. Я бяру ўдзел у пасяджэннях аблвыканкома і сесіях абласнога Савета, дзе разглядаюцца самыя значныя праблемы рэгіёна, абмяркоўваюцца і адрацоўваюцца пэўныя рашэнні. Кожны, у тым ліку і памочнік Прэзідэнта, у ходзе дыскусій выказвае свае погляды, і гэта — адна з формаў нашай сумеснай работы.

— Так, усё мы, як кажучы, ходзім пад Богам і нікто не застрахаваны ад памылкі, у тым ліку за рулём аўтамабіля. Аднак калі чалавек сядзе за руль пасля ўжывання алкаголю, то гэта ўжо не памылка. Нават у першым выпадку, не кажучы ўжо аб другім, трэцім... І якая тут можа быць неасцярожнасць, калі па віне нецвярозага вадзіцеля гінуць альбо цяжка траўмуюцца людзі? З юрыдычнага пункту гледжання падобную кваліфікацыю абгрунтаваць можна, а вось у грамадскай свядомасці месца ёй няма і быць не павіна. Нельга неасцярожна выпіць, пасля чаго неасцярожна сесці за руль і ў выніку — неасцярожна здзейсніць дарожна-транспартнае здарэнне з неасцярожнасьцю прычыненнем шкоды смяротных траўмаў, а іх сувязям — душунных пакутаў на ўсё астатняе жыццё. Гэта — злычынства.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

— У шэрагу краін СНД гэта ўжо зроблена, — адзначае начальнік аддзела пракуратуры Гродзенскай вобласці Святлана РАХМАН.

— Больш жорсткія, чым у нас, меры крымінальнай адказнасці для тых, па чыёй віне ў выніку дарожна-транспартнага здарэння загінулі двое і больш людзей, прадуваць, пазбавіўшы права кіравання аўтамабілем. Але такіх умоў рэальна не прыняць. А разлічваць на нейкі прафілактычны эффект ад чарговага адміністрацыйнага пакарання проста найфа. Праходзіць яшчэ чатыры месяцы, і Юрэвіча зноў затрымліваюць за рулём у звыклым для яго стане.

І такіх прыкладаў, калі вадзіцель паўторна, а то і ў трэці, чацвёрты раз затрымліваецца за рулём нецвярозым, безліч. Жыхара абласнога цэнтра Дзмітрыя Лабара штрафуюць на 25 базавых велічынь, пазбавіўшы праваў. Але гэта не перашкаджае яму прыехаць моцна п’яным у начны клуб і, нягледзячы на нуюстойлівы паходжанне, нічога не бяжыць, тут жа, на аўтамабілі, частвацца півам.

— Дзяляе, ужо заплаціўшы 1 мільён 85 тысяч рублёў штрафу, пазбавіўшы праваў, Сяргей Чырчэ станаўіцца віноўнікам сутыкнення з іншай машынай, пасля чаго адмаўляецца прайсці медэкспертызу. Пры гэтым ён спрабуе перасесці з вадзіцельскага месца на задняе сядзенне, а сваё знаходжанне «над градусам» тлумачыць тым, што выпіў каля ста грамаў п’янага пасаля аварыі, паколькі быў у страсвым стане.

— Мастэйкім раёне Аляксандр Палубятка папаўся нападлітку за рулём трактара — плявчачы, у тым жа стане кірава экскаватарам. Жыхар пасёлка Краснасельск Вайкувыскага раёна Аляксей Эрцэлеў за кароткі тэрмін тройчы за-

гоні за паказчыкамі замест выўлення фактаў кіравання транспартам у нецвярозым стане, у тым ліку кіраўнікамі, іншых сур’ёзных парушэнняў Правілаў дарожнага руху займаюцца складаннем працоўнаў па малазначных прапарушэннях. Хапае фармалізму ў і прафілактычнай рабоце.

...Так, усё мы, як кажучы, ходзім пад Богам і нікто не застрахаваны ад памылкі, у тым ліку за рулём аўтамабіля. Аднак калі чалавек сядзе за руль пасля ўжывання алкаголю, то гэта ўжо не памылка. Нават у першым выпадку, не кажучы ўжо аб другім, трэцім... І якая тут можа быць неасцярожнасць, калі па віне нецвярозага вадзіцеля гінуць альбо цяжка траўмуюцца людзі? З юрыдычнага пункту гледжання падобную кваліфікацыю абгрунтаваць можна, а вось у грамадскай свядомасці месца ёй няма і быць не павіна. Нельга неасцярожна выпіць, пасля чаго неасцярожна сесці за руль і ў выніку — неасцярожна здзейсніць дарожна-транспартнае здарэнне з неасцярожнасьцю прычыненнем шкоды смяротных траўмаў, а іх сувязям — душунных пакутаў на ўсё астатняе жыццё. Гэта — злычынства.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

— У шэрагу краін СНД гэта ўжо зроблена, — адзначае начальнік аддзела пракуратуры Гродзенскай вобласці Святлана РАХМАН.

— Больш жорсткія, чым у нас, меры крымінальнай адказнасці для тых, па чыёй віне ў выніку дарожна-транспартнага здарэння загінулі двое і больш людзей, прадуваць, пазбавіўшы права кіравання аўтамабілем. Але такіх умоў рэальна не прыняць. А разлічваць на нейкі прафілактычны эффект ад чарговага адміністрацыйнага пакарання проста найфа. Праходзіць яшчэ чатыры месяцы, і Юрэвіча зноў затрымліваюць за рулём у звыклым для яго стане.

І такіх прыкладаў, калі вадзіцель паўторна, а то і ў трэці, чацвёрты раз затрымліваецца за рулём нецвярозым, безліч. Жыхара абласнога цэнтра Дзмітрыя Лабара штрафуюць на 25 базавых велічынь, пазбавіўшы праваў. Але гэта не перашкаджае яму прыехаць моцна п’яным у начны клуб і, нягледзячы на нуюстойлівы паходжанне, нічога не бяжыць, тут жа, на аўтамабілі, частвацца півам.

— Дзяляе, ужо заплаціўшы 1 мільён 85 тысяч рублёў штрафу, пазбавіўшы праваў, Сяргей Чырчэ станаўіцца віноўнікам сутыкнення з іншай машынай, пасля чаго адмаўляецца прайсці медэкспертызу. Пры гэтым ён спрабуе перасесці з вадзіцельскага месца на задняе сядзенне, а сваё знаходжанне «над градусам» тлумачыць тым, што выпіў каля ста грамаў п’янага пасаля аварыі, паколькі быў у страсвым стане.

— Мастэйкім раёне Аляксандр Палубятка папаўся нападлітку за рулём трактара — плявчачы, у тым жа стане кірава экскаватарам. Жыхар пасёлка Краснасельск Вайкувыскага раёна Аляксей Эрцэлеў за кароткі тэрмін тройчы за-

гоні за паказчыкамі замест выўлення фактаў кіравання транспартам у нецвярозым стане, у тым ліку кіраўнікамі, іншых сур’ёзных парушэнняў Правілаў дарожнага руху займаюцца складаннем працоўнаў па малазначных прапар

Жырандоля

Выпуск № 3 (49)

Прэм'ера **ДАЙЦЕ «АТМОСФЭРЫ»!**

Новы спектакль **тэатра імя Янкі Купалы перадае атмасферу абсалютна сучаснага беларускага вяселья... хоць ідаю ўзялі ў Чэхаву.**

Жанкі, які прыехаў аднекуль з Расіі, знайшоў сабе нявесту ў Беларусі... Такую трактоўку сюжэта Антона Паўлавіча прапанаваў расійскі рэжысёр Уладзімір Панковіч. А дапамагло яму яе ўвасобіць фактычнае двухмоўе на сцэне, хоць у спектаклі гучаць фразы і па-французску, і па-нямецку, і нават па-грэчаску. Руская мова ў Купалаўскім — як жа гэта стала магчыма? Ды ў прычыне гэтак жа, як і ў жыцці. Дзе-небудзь у мястэчку сапраўды гавораць па-беларуску так, што чалавек не наш можа і не зразумець. Вось таму галіч і нават нявеста час ад часу перакладаюць жанку глыбокі сэнс сваіх слоў. Гэта гучыць вельмі красамоўна.

А каштоўнасць вяселья для гасцей не толькі ў тым, каб парадавацца за маладую: нявеста ў спектаклі існуе, хутчэй, дзеля антуражу. Само ж вяселье

ле патрэбна людзям... Правільна, каб пагаварыць: пра іншыя краіны, пра небяспеку электрычнасці і гэтак далей. Каб патапчыць. Паспяваць, калі яшчэ застаўся голас. Паесці. Паглядзець на іншых, вельмі паважаных людзей, напрыклад, на сапраўднага генерала! Чаго не зробіць людзі, каб вяселье здавалася шыкоўным, нават «вясельнага генерала», чалавека абсалютна выпадковага, дзеля важнасці пачкічэ. Што ў часы Чэхавы, што ў нашы.

Спектакль паводле твора пісьменніка-класіка можа быць сучасны ў залежнасці ад фантазіі і задумы рэжысёра. Артысты беларускага тэатра здолелі яе выдатна ўвасобіць, і адчуваецца, што ім самім падабаецца гэтая праца, якая не падобная ні на адзін спектакль беларускага тэатра. Кіраўнік маскоўскай студыі «SoundDrama» Уладзімір Панковіч патлумачыў сутыкненне характараў не толькі з дэмамогай моваў, але і сродкамі музыкі. А гучыць тут і Стравінскі, і некалі папулярная наша «Алеся», і нават фальклор у сучаснай апрацоўцы. Спяваюць самі беларускія артысты, іграюць музыканты-«матроскі» тэатра «SoundDrama», якія спецыяльна будучы прызджаць на спектаклі з Масквы!

Таму што музыка тут больш, чым проста музыка ў спектаклі — яна дапамагае стварыць «атмосферу», тое, пра што ўвесь час гавораць гасці. Ды ў рэшце, вяселье — гэта падстава параважаць пра норавы, пра «атмосферу» грамадства...

Сумесны беларуска-расійскі праект ствараўся да 150-годдзя Антона Чэхавы. Ён удалы таму, што ўдзельнічаў у тэатр сапраўды паветра творчага эксперыменту, спалучыў акадэмічнасць з авангарднасцю. Між іншым, гэта дадало разумення таго, наколькі сучасныя акадэмічныя творы Чэхавы. Усё залежыць ад працы тэатра. Такага класіка павінны будучы аданіць не толькі ў Беларусі, але і ў Расіі: спектакль тэатра імя Янкі Купалы спадзяюцца паказаць на міжнародным тэатральным фестывалі імя Чэхавы ў 2010 годзе.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Фота Аляксандра ДАМІТРАЎЕВА.

СВЯТЫНІ КАМЕНЯЧОСА

Прэм'ера рубрыкі

КРАЙ ЗЯМЛІ

Калі родны край пачынае атаясамлівацца з краінай? Калі родная зямля становіцца для чалавека не тэрыторыяй, а радзімай? Калі ўзнікаюць думкі пра тое, што мясціны, якія ты любіш, робяць цябе не проста мясцовым жыхаром, а грамадзянінам?

Імкнулася прааналізаваць, як гэта адбывалася са мной. Прыгадала. Школа, наш турэцкі гурток збіраецца ў падарожжа. Разгарнулі карту, выбіраем маршрут. Тут — дакладна добра адпачнем, бо на шляху прыгожыя азёры, лес. А там — даўдзешца больш дзён адпусціць, прайсці больш, але і больш пабачыць, таму што на шляху столькі мясцін, пра якія ходзяць паданні, і музеяў, дзе могуць пацвердзіць іх паходжанне...

Маё ўяўленне і цяпер сілкуецца ўражананнямі дзіцячых падарожжаў і адкрыццём таго, што ўвесь гэты свет не пачаўся з таці і мамы, маіх дзядуляў і бабуль, якіх я заспела. Ён не пачаўся нават ад іх бацькоў. Але нехта быў першым, хто захацеў сабраць і распуліць агонь у тым месцы, дзе потым мае продкі паставілі хату... Імя таго чалавека так і застаецца неразгаданым. Але загадкі яго існавання я працягваю спасцігаць. У гэтым дапамагаюць людзі, якія вывучаюць гісторыю Беларусі, сваімі рукамі намацаваюць яе таямніцы, капаюцца ў нашай роднай зямлі ў літаральным сэнсе. Пра тое, які боль зямлі сёння адчувае археолагі, я размаўляла з загадчыкам цэнтру гісторыі діндустральнага грамадства Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Вольга ЛЯЎКО.

УСПРЫМАННЕ НЕПАЎТОРНАСЦІ

— Сёння існуе і вядома больш за 3000 помнікаў археалогіі. У свой час, яшчэ ў 80-я гады мінулага стагоддзя, праводзілі татальнае даследаванне ў раёнах. Усе звесткі, якія мы сабралі, былі адлюстраваны ў «Зборы помнікаў гісторыі і культуры Беларусі». І калі мы дваццаць гадоў таму падавалі звесткі пра помнікі археалогіі, іх было тады больш за 3000. На сённяшні дзень мы страцілі нейкую частку гэтых помнікаў, аднак агульная іх колькасць не змянілася, таму што выяўляліся новыя.

На жаль, на мяжы 2000 года адбыўся такі сумны факт, што былы спіс помнікаў быў ануляваны. І зараз існуе новы спіс, у якім фігуруе каля 480 помнікаў археалогіі. Праўда, у апошні год шэраг раёнаў падалі дакументацыю ў Міністэрства культуры з просьбай аднавіць гэтыя помнікі ў дзяржаўным спісе. Гэта правільна: існаўляўся павінна зыходзіць ад мясцовых уладаў — аддзелаў культуры раёнаў, гарадскіх і гарадзкіх аддзяленняў, а не ад Міністэрства культуры з просьбай аднавіць гэтыя помнікі ў дзяржаўным спісе. Гэта правільна: існаўляўся павінна зыходзіць ад мясцовых уладаў — аддзелаў культуры раёнаў, гарадскіх і гарадзкіх аддзяленняў, а не ад Міністэрства культуры з просьбай аднавіць гэтыя помнікі ў дзяржаўным спісе.

Гэта правільна: існаўляўся павінна зыходзіць ад мясцовых уладаў — аддзелаў культуры раёнаў, гарадскіх і гарадзкіх аддзяленняў, а не ад Міністэрства культуры з просьбай аднавіць гэтыя помнікі ў дзяржаўным спісе. Гэта правільна: існаўляўся павінна зыходзіць ад мясцовых уладаў — аддзелаў культуры раёнаў, гарадскіх і гарадзкіх аддзяленняў, а не ад Міністэрства культуры з просьбай аднавіць гэтыя помнікі ў дзяржаўным спісе.

— Сёння не толькі руска, але і ўся славянская літаратура раслапаілася на тры пласты, — падзяляўся сваімі назіраннямі Яўген Шышкін. — Першы — камерыянае пісьменніцтва (Данцова, Акунін і пад.), другі — літаратура бягучага моманту (Сарокін, Праханавіч) і, нарэшце, тое, што друкуецца на нашы дзень, тое, што складае базу сусветнай славаеснасці. Гэта тое, без чаго нельга абысціся, тое, без чаго не будзе поспеху.

Часопісы паклілі добры чачаскі. Творчае супрацоўніцтва пісьменнікаў будзе працягвацца і пашырацца. Яго запатрабаванасць адчуваецца падчас прэзентацыі. Яшчэ адным штуршком развіцця літаратурных сувязяў паміж краінамі стане выданне 50-томнай Бібліятэкі расійска-беларускай літаратуры. Работа над гэтым гіганцкім праектам ужо пачалася.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Глыбоцкі раён.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

У кожнага ёсць свой «пункт адліку». Свая «кальска роду». Кожны імкнецца лепш зразумець сябе самога, свой характар і ўчынкі, таму азіраецца назад і хацеў бы, напэўна, задаць сваім продкам пытанні. Але ж адказу не будзе. Ад іх — не будзе. Адказы могуць даць сведчанні іх жыцця, факты з іх жыцця, артэфакты, якія знаходзяць археолагі. Таму мы пачынаем новую рубрыку, у якой даследчыкі дапамогуць зразумець жыццё нашых продкаў, раскрываючы шматлікія таямніцы нашай роднай зямлі. Мы запрашаем вас на «КРАЙ ЗЯМЛІ».

Зразумела, прыкметы гісторыі ў зямлі можна знайсці, але не ў гістарычным парадку, не будзе дакладнасці. Калі прайшоў плуг, то больш старажытнае можа апынуцца наверх і наадварт. І тым не менш, усё хцяць застанецца на месцы. Бульдозер рэзка праходзіць па тых месцах, дзе знаходзіцца помнікі.

Але ў сельскай мясцовасці іншая пароза — арудуюць чорныя капальнікі. Курганныя могілкіны практычна на 80 працэнтаў ужо знішчаны. І нават калі не поўнаасця знішчаюць нейкі помнік, то рыюць калодзежы, выцягаюць каштоўныя знаходкі, а ўсё астатняе пакаджаюць разбураным. Мы за імі можам толькі дакапаць. Але гэта ўжо глыбе сэнс для навукі, бо не магчыма дасканала даследаваць палажэнне памерлых ці меркаваць пра рытуал, які суправаджаў пахаванне. Чорныя капальнікі — фактычна тыя ж марадзёрны. Калі б прышоў вандал на сучасныя могілкі і пачаў там капаць, грамадства б адразу абуралася і запатрабавала знайсці вінаватых і пакараць. Але гэ-

та адказаць толькі адно: якія адносіны да адбіткаў гісторыі — такое і ўспрыманне іх непаўторнасці — Але сёння шмат гавораць пра тое, што трэба развіваць сферу турызму. Значыць, аўтаматычна павінна ўзрастаць увага да кожнага гістарычнага аб'екта.

— Мы кажам пра тое, што трэба рэкламаваць усё нашы гісторыка-культурныя каштоўнасці. Як жа мы гэта будзем рабіць, калі людзі, якія кіруюць працэсамі на месцах, тыя, хто павінен працягваць актыўнасць у першую чаргу, насамрэч не маюць уяўлення пра тое, якія адметнасці ёсць побач з імі? Ахоўваць гэтыя гісторыялы ці не? Праблема ў тым, што навукова-метадальніца рада пры Міністэрстве культуры Беларусі практычна не разглядае дакументы, якія паступаюць на асобныя помнікі. Дзеля гэтага павінен паступіць зварот ад мясцовых уладаў, якія маюць права рэкамэндаваць паставіць на ўлік пэўны помнік. Таму што кожны помнік звычайна замацаваны за нейкай арганізацыяй, якая з'яўляецца ўласнікам або арандатарам участка зямлі, дзе знаходзіцца гістарычны аб'ект. Уласнік участка абавязаны неслі адказнасць і за яго. Але адказнасць ў нас бяжыць. Таму не хочучы ставіць на ўлік свае гістарычныя помнікі. Працэсій рабіць выгляд, што іх няма.

Безумоўна, патрэбныя мерапрыемствы, якія лягдзюць ў краіне, кшталту «Даўнячак» — яны спрыяюць таму, што ствараюцца лепшыя ўмовы жыцця для людзей, і твор гарода мяняецца ў лепшы бок. Але пры гэтым часта церпяць аб'екты даўніны, якія патрабуюць асаблівага падыходу. Недаход у савабі да іх з боку мясцовых уладаў адчуваюцца. Тое ж самае можа на сказаць і наконт вясковай улады. Але там сітуацыя іншая, бо інтэнсіўная будаўніцтва, як у гарадах, няма.

НА НІВЕ ГІСТОРЫІ

— У сельскай мясцовасці ёсць палі, якія апрацоўваюць і засяваюць. Але ж тое самае поле араляраў і 300 гадоў таму, і 400. І калі там маленькі па магутнасці культурны слой (да паўметра), то ён шмат разоў ужо быў перавернуты.

проста так — толькі з дазволу дзяржавы. Чалавек, які жыве ў Францыі, мае права купіць металашукальнік. Але калі яго зловяць у той момант, калі ён гэтай прыладкай капае рыстаўцы, то яго прыцягнуць да крымінальнай адказнасці. А ў нас — купіць, пакапаць і воляны. Ніхто не імкнецца даказаць, што капаць навіта гэты чалавек, бо капаць не могуць. Бываюць нават выпадкі, калі нейкія людзі прыязджаюць у сельсавет (не ў райвыканкам!) з падрабюльнымі дакументамі, называюцца археолагімі. Ім вераць. І яны нікога не бяжыць, капаюць абсалютна адкрыта, з металашукальнікам. У нас гэта сапраўды бялочае пытанне, якое патрабуе неадкладнага вырашэння.

Напрыклад, па тэабачанні часта бываюць сюжэты, калі інспектары па рыбахове выяўляюць браканераў. Аднак папярэдняе рыбаў можна праз нейкі час аднавіць, а браканераў няма.

— Як зрабіць так, каб веды навукоўцаў ішлі да народа?

— Мы сталі больш кантактаваць з Міністэрствам спорту і турызму — нас прыцягваюць да распрацоўкі турысцкіх маршрутаў па краіне. Такім чынам — праз буклеты і паведамленні экспурсаваджа — можна несці людзям новыя веды пра свой край. Дзеля гэтага мы цесна супрацоўнічаем з усімі музеямі па распулічцы, перадаём ім матэрыялы даследаванняў іх раёнаў для пашырэння калекцыі.

У школах ёсць урокі па гісторыі роднага краю. Шмат у якіх раёнах, калі туды прызджаюць археолагі, школьнікаў прыводзяць паглядзець на нашу працу і дапамагчы. У апошні час складалася традыцыя ўдзельнічаць у раскопках школьнікаў, якія адпачываюць у летніх лагерах. Раней прыходзілі дзеці з турэцкіх станцыяў. Яны гадзінамі капаіліся ў зямлі разам з намі, радаваліся, калі ім трапілася нейкая знаходка.

Зараз мы распрацавалі праграму «Школа юнага археолага», хочам абсталяваць спецыяльныя пакоі для заняткаў. Юны археолаг павінен спачасціць усё бакі гэтай працы. У Мінску ў нас праца ідзе ўвесь час — можам на мясцовасці папрактыкавацца. Трэба паказаць, як працаваць з фрагментамі матэрыялаў, якія клець гаршчок, які памыць, пачысціць артафакт, правільна нанесці шырф, каб ён не згубіўся, каб было зразумела, адкуль ён. Студэнты з Універсітэта культуры далучаюцца да нашых раскопак на працягу года. У Беларусі вялікая колькасць помнікаў археалогіі, і пры гэтым мізэрная колькасць спецыялістаў — не больш за 50 археолагаў на ўсю распулічку. Зразумела, трэба прыцягнуць грамадчаснасць. Карысць — узмацненне. Такім чынам людзі вучацца патрыятызму, які пачынаецца з разумення мінулага сваёй краіны. Гэта лепшы шлях да захавання таго, што маем.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Літаратура, без якой нельга абысціся

Прэзентацыі

У Мінскай абласной бібліятэцы імя Пушкіна прайшоў вечар прэзентацыі 12-х нумароў часопісаў «Нёман» і «Наш савременник», якія прысвечаны пісьменніцкаму жыццю Расіі ў Беларусі, культуры, эканамічнаму, палітычнаму супрацоўніцтву дзвюх краін. Гэта пятае праект, які знаёміць чытачоў абодвух часопісаў з будаўніцтвам Саюзнай дзяржавы, публікуе лепшых рускіх і беларускіх сучасных празаікаў, паэтаў, літаратурных крытыкаў і літаратуразнаўцаў.

Гэтым нумароў ужо няма ў продажы, але іх можна знайсці ў бібліятэках. Па зачытанасці тых, што з інвентарным нумарам Пушкінскай бібліятэкі былі выстаўленыя на стэндзе падчас прэзентацыі, можна меркаваць, што часопісы гэтыя катарыстаюцца вялікім чытацкім попытам. Ды і на прэзентацыю прыйшло нямала гасцей: не толькі пісьменнікі, паэты, аўтары публікацый, рэдактары іншых літаратурных часопісаў, журналісты, але і вэтэраны вайны ў парадных сваіх строях. Гэта людзі, для якіх Расія і Беларусь — па-ранейшаму адна непадзельная краіна.

— Саюзная дзяржава не можа скалсаці ў адзін момант, — кажаў расійскі празаік, загадчык аддзела прозы часопіса «Наш савременник» Яўген ШЫШКІН. — Сумесны праект двух цэнтральных літаратурных часопісаў Беларусі і Расіі — гэта маленькі каменчык у агульную культуру дзвюх краін, у фундамента Саюзнай дзяржавы.

«На працягу стагоддзяў складалася плённае супрацоўніцтва рускіх і беларускіх літаратараў, — гэтымі словамі Сяргея Міхалюка адкрываецца нумар «Нёман». — Найбольшае развіццё яно атрымала ў савецкі час, калі ў Маскве, Ленінградзе і іншых расійскіх гарадах выходзілі кнігі беларускіх аўтараў. Многіх з іх я добра ведаў, з многімі сябраваў. Гэта Якуб Колас, Янка Купала, Аркадзь Куляшоў, Максім Танк, Пятрусь Броўка, Іван Шамкін, Іван Чыгрынаў, Уладзімір Караткевіч, Васіль Быкаў, Янка Маўр... У свае 95 я ведаю чыну пранікнёнаму пісьменніцкаму слоду. І спадзяюся, што пісьменнікі нашых краін і далей будуць разам, як гэта было заўсёды».

Творчому супрацоўніцтву часопісаў «Нёман» і «Наш савременник» — 5 годоў. Тэрмін, які дазваляе сцвярджаць, што праект адбыўся. Змест 12-х нумароў за мінулы год — яркая дэманстрацыя гэтага.

Саюзная дзяржава прысвечаны артыкул у «Нёмане» вядомага палітолага, доктара філасофскіх навук Льва Крыштаповіча. Паэзія ў гэтым часопісе прадставіла творамі Станіслава Куняева (Расія), Глеба Гарбоўскага (Расія), Віктара Гардзевы (Беларусь), Валяціна Лушка (Беларусь), Івана Галубічана (Расія), Максіма Замшаева (Расія). Не менш вядомыя майстры мастацкага слова дзвюх краін змясцілі ў беларускім часопісе сучасную прозу: Іван Сабіла, які доўгі час узначальваў Санкт-Пецярбургскае аддзяленне Саюза пісьменнікаў Расіі, Сяргей Трахімінак, саркатар Саюза пісьменнікаў Беларусі, Яўген Шышкін, лаўратэат шматлікіх літаратурных праёмі, у тым ліку імя В. Шукшына і А. Платонава, Ніна Маеўская, празаік і паэт.

— Той, хто чытае «Нёман», ведае, што часопіс вялікую ўвагу надае публіцыстыцы, нарысу, — расказаў галоўны рэдактар Міхал Пазнякоў. — Мы разам з часопісам «Польмя» публікуем серыю нарысаў пра Герояў Савецкага Саюза, якія яшчэ жывуць сярод нас. Завершыцца яна выхадам кнігі. У гэтым нумары — нарыс Генадзя Анурфьева пра Фёдара Фамянюка, які, на жаль, нядаўна пайшоў з жыцця. Іншыя публіцысты нумары: Леанід Екель (аб рускім вучоным Аляксеі Багмалове, які пра славіў беларускую навуку) і Пётр Ляскі (аб беларускім этнографі Еўдзіме Раманеве).

У раздзеле літаратурнай крытыкі выступілі Алякс Карлюкевіч (Беларусь) і Фёдар Чараналаў (Расія). Валерый Ярмоленка апублікаваў цікавы матэрыял пра Аляксандра Грына.

— Сёння не толькі руска, але і ўся славянская літаратура раслапаілася на тры пласты, — падзяляўся сваімі назіраннямі Яўген Шышкін. — Першы — камерыянае пісьменніцтва (Данцова, Акунін і пад.), другі — літаратура бягучага моманту (Сарокін, Праханавіч) і, нарэшце, тое, што друкуецца на нашы дзень, тое, што складае базу сусветнай славаеснасці. Гэта тое, без чаго нельга абысціся, тое, без чаго не будзе поспеху.

Часопісы паклілі добры чачаскі. Творчае супрацоўніцтва пісьменнікаў будзе працягвацца і пашырацца. Яго запатрабаванасць адчуваецца падчас прэзентацыі. Яшчэ адным штуршком развіцця літаратурных сувязяў паміж краінамі стане выданне 50-томнай Бібліятэкі расійска-беларускай літаратуры. Работа над гэтым гіганцкім праектам ужо пачалася.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ЗАПУСТЫ

Традыцыі народнага хрысціянства

У даўнія часы, калі аснову эканоміі складала сельская гаспадарка, калі поспех захаваў вельмі строга, а зямлю час даваў селяніну натуральны адпачынак ад бясхатня турботы, тады карнавал перад Вялікім постам быў самым бесхатнявым перыядам у годзе, спрэч запоўненым вясёллівай забавамі. Шмат у якіх хрысціянскіх гарадах і рэгіёнах да нашых дзён захаваўся свае рэгіянальныя традыцыі, свае ўнікальныя мясцовыя «карнавалы», якія прывабліваюць шматлікіх турыстаў: маскардады, шэсці, гульні, традыцыйныя стравы.

У традыцыйным календары католікаў былой Рэчы Паспалітай Запусты (або Запусці) — традыцыйная назва апошніх дзён (як правіла, апошняга тыдня) перад постам. У Заходняй Еўропе Запусты перад Вялікім постам называюцца карнавалам (ад італьянскага *carne* — «мяса» і *valere* — «паважаць», «задаваць»), бо гэта апошні дні, калі мяса яшчэ «паважае» (на стале).

Самым вясёллівым быў апошні тыдзень карнавала (у вузкім сэнсе менавіта яго і называлі карнавалам), калі народ імкнуўся быццам запусціць вясёллівы і забавамі на ўвесь 40-дзённый Вялікі пост. У праваслаўнай традыцыі аналагічны перыяд называюць Масленіцай, а ў былой Рэчы Паспалітай часам таксама Запустамі (або Запускам).

Пачынаюць гэты тыдзень, запуючы шумнымі і вясёллівымі забавамі, Лустым чавягром. Дарчы, і ў традыцыі праваслаўнай Масленіцы апошні перад Вялікім постам чавер лічыцца днём «шырокага разгулу», менавіта ў гэты дзень забавы (катанне на санках з ледзяных горак, гушканне на арэльях, бітвы за «снежныя гарадкі»), таварыскія пачасціцы дасягалі ў Расіі свайго апогею.

Адначасна, што ў Беларусі традыцыі праваслаўнай Масленіцы і католіцкіх Запусты, непазбежна, узаема ўплывалі адна на адну, асабліва ў сялянскім асяроддзі. Найбольш вядомай шляхецкай задаваў гэтай пары года на землях даўняй Рэчы Паспалітай былі т.з. «кулігі» — масавыя санныя вандары ад адной сядзібы да другой, якія парадным спосабам імгальна «сялянскае вясельле» — у карнавалны час саслоўі быццам бы мяняліся месцамі, узаемна высьмейваючы адно аднаго.

Здаралася, якая-небудзь беднага шляхціча нахажыць «кулігі» аб'ядаў дашчэнтну і тут жа рушылі да суседняй сядзібы. «Кулігам» спада-

Самай старажытнай і распаўсюджанай стравой, зразумела, былі біліны, які і на Масленіцу, і ў Заходняй Еўропе карнавалі і біліны непарульна звязаныя паміж сабой, тады і апошні дзень карнавала, аўторак перад Папільцюм, па-англійску называецца «Блінным днём» (Pancake Day) — у нас гэта быў Лусты аўторак. Шмат было на сталех лусты, мясных стравы (абавязваць «Лусты» тыдзень) — рознай выдлічкі, а шлюб, быццам бы далучаюцца да «карпарацыі» жонкак. Несумнянна, Запусты былі самым вясёллівым, бесхатнявым і сырым тыднем у годзе, асабліва ў шляхціцкіх і магнацкіх дамах. Старадаўняя прыказка сцвярджала: «На Запусты не хоча панства капусты». Шляхце хацелася хутчэй зарыны, аленіны, лясціны і нават зубрыны...

Ад гэтых і напору аж выгіналіся сталы, і чаго толькі на іх не было!

ПРАСПЕКТ КАРЛА МАРКСА І ВУЛЦУ ЭНГЕЛЬСА ў ПОЛАЦКУ ПЕРАЙМЮЮЦЬ

Пра гэта паведмаў старшыня Полацкага гарвыканкама Уладзімір Тачыла.

Цэнтральны праспект знавальніца навуковага камунізму будзе называць ім знакамітага палачаніна Францыска Скарыны. Вуліца, названая ў гонар папленчанага Маркса, верне свае гістарычнае назву — Пялюгаўска. Новыя шляхадчыкі з'яўляцца на дамах напярэдадні святкавання Дня гарарада, які па традыцыі пройдзе ў апошнюю нядзелю мая.

Разшэне аб перайменаванні вуліцы выносілася на суд грамадчасці. Гараджане аднадушна выказаліся за змяненне назвы, тым больш што ні Марк, ні Энгельс у старажытны Полацку не былі і наўрад ці нават ведалі пра яго існаванне. «Горад праславіў іншую людзі, і іх імёны неабходна ўвекавечыць у назвах вуліц», — лічыць старшыня гарвыканкама.

У горадзе з'явілі вуліцы Ефрасіні Полацкай, Успенскага. Цікава лёс вуліцы Леніна. Яе сталі называць Ніжне-Палоўкоўскай. Аднак ад імя разволашчанага правадара палачане вырашылі не адмаўляцца і назвалі яго імем іншую вуліцу.

Дзянна КУРЫЛА, БЕЛТА.

СПЯВАЦЬ БУДУЦЬ МЕНШ, ДЫ ЛЕПШ? Культасвета

Днямі міністэрства культуры Беларусі абвясціла аб пачатку адборных тураў XVIII Міжнароднага конкурсу выканаўцаў эстраднай песні і VII Міжнароднага дзіцячага музычнага конкурсу, якія па традыцыі абдуляцца падчас фестывалю «Славянскі базар у Віцебску».

Да ўдзелу ў дзіцячым конкурсе запрашаюцца дзеці ва ўзросце 7—12 гадоў уключна (дата нараджэння не ранейшая за 1 ліпеня 1997 года), якія ўжо маюць вопыт канцэртных выступленняў, а таксама пэўныя дасягненні ў рэспубліканскіх і міжнародных конкурсах і фестывалях. Паспрабаваць прайсці адбор конкурсу выканаўцаў эстраднай песні маюць права артысты ва ўзросце 18—35 гадоў уключна (дата нараджэння — не

о проведении 27 марта 2009 г. в 14.00 очередного Общего собрания акционеров по адресу: г. Полоцк, ул. Октябрьская, 47 (актовый зал ОАО «Технолит Полоцк»)

Повестка дня очередного Общего собрания акционеров:

1. Отчет дирекции об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2008 году. Утверждение основных целевых прогнозных показателей социально-экономического развития Общества на 2009 год.
2. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе в 2008 году.
3. О результатах аудита и проверки Ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2008 год.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2008 год.
5. Об утверждении распределения и использования чистой прибыли и расходов на потребление, а также выплате дивидендов за 2008 год.
6. Утверждение направлений использования чистой прибыли и расходов на потребление на 2009 год.
7. Об утверждении изменений и дополнений в Устав Общества.
8. Об избрании членом Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества.
9. Утверждение размера вознаграждения членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества.

С материалами по вопросам повестки дня собрания акционеры могут ознакомиться по адресу: г. Полоцк, ул. Октябрьская, 47 (кабинет ФОО) в рабочие дни (понедельник—пятница), начиная с 20 марта 2009 г. с 9.00 до 16.00.

Регистрация участников собрания будет производиться с 12.45 до 13.45 в день и по месту проведения собрания на основании: акционер — паспорт; представитель — паспорт и доверенность, оформленная в соответствии с постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 30 августа 2006 г. № 1093 «Об утверждении Инструкции о порядке регистрации доверенностей, предусматривающих передачу прав, удостоверяющих полномочия».

Список акционеров Общества, имеющих право на участие в собрании, составлен на основании данных реестра акционеров по состоянию на 1 марта 2009 г.

УНН 300083521 Наблюдательный совет ОАО «Технолит Полоцк»

ОТЧЕТ

Международного фонда развития сельских территорий об использовании своего имущества за 2008 год

Количество учредителей Международного фонда развития сельских территорий — 9, из них 8 — физические лица.

- Информация о стоимости имущества Международного фонда развития сельских территорий (далее — Фонд):
- стоимость имущества, переданного учредителями при учреждении Фонда, составляет 43 650 000 белорусских рублей;
  - поступления от мероприятий, проводимых в соответствии с уставом Фонда, составляют 181 459 000 белорусских рублей;
  - поступления из иных источников, не запрещенных законодательством, — 766 970 белорусских рублей;
  - доходов от предпринимательской деятельности, осуществляемой Фондом, нет.

Общая сумма расходов, понесенных Фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в уставе Фонда, составила 170 583 194 белорусских рубля.

Фонд не является учредителем унитарных предприятий, участником в иных хозяйственных обществах, юридических лицах, созданных для осуществления предпринимательской деятельности.

УНН 805000817.

Наблюдательный совет ОАО «Світанак»

г. Жодино сообщает, что 26.03.2009 года в 15.00 в актовом зале административно-бытового корпуса (ул. 8-е Марта, 1) состоится очередное собрание акционеров.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2008 году и основных направлениях деятельности Общества на 2009 год.
2. О результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2008 год.
3. Утверждение годового бухгалтерского баланса и отчета о прибылях и убытках Общества.
4. О распределении прибыли, остающейся в распоряжении предприятия, принятие решения о сроках выплаты дивидендов.
5. Утверждение направлений использования прибыли, остающейся в распоряжении предприятия на 2009 год.
6. Отчет о работе Наблюдательного совета в 2008 году.
7. Об избрании членом Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
8. Утверждение размера вознаграждений членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
9. Оказание безвозмездной (спонсорской) помощи в 2009 году.
10. Внесение изменений в Устав Общества.

Регистрация участников собрания будет проводиться с 13.00 до 14.50 в день и по месту проведения собрания по предъявлению документа, удостоверяющего личность, а представителей акционеров — по доверенности.

С материалами повестки дня можно ознакомиться в библиотеке профкома с 19 марта 2009 года.

УНН 600038919.

Уважаемые акционеры ОАО «Слуцкий сахарорафинадный комбинат»

(расположено по адресу: 223610, г. Слуцк, ул. Головащенко, 6)

26 марта 2009 года во Дворце культуры сахарорафинадного комбината по адресу: г. Слуцк, ул. Головащенко, 6, в 14.00 состоится очередное общее собрание акционеров и представителей акционеров открытого акционерного общества «Слуцкий сахарорафинадный комбинат».

ПОВЕСТКА ДНЯ

1. Отчет о результатах деятельности Общества за 2008 год и направлениях развития на 2009 год;
2. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе;
3. Отчет Ревизионной комиссии о результатах проверок финансово-хозяйственной деятельности в 2008 году и заключение по бухгалтерскому балансу и годовому отчету Общества;
4. Отчет Дирекции об итогах финансово-хозяйственной деятельности в 2008 году и основных направлениях развития Общества на 2009 год;
5. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков за 2008 год;
6. Утверждение распределения чистой прибыли, остающейся в распоряжении Общества за 2008 год;
7. Утверждение исполнения смет использования чистой прибыли, внебюджетных и операционных доходов и расходов за 2008 год.
8. Утверждение направлений и нормативов распределения чистой прибыли, смет использования чистой прибыли и расходов на потребление на 2009 год и I квартал 2010 года.
9. Утверждение размера, порядка и сроков выплаты дивидендов за 2008 год, порядка и сроков выплаты дивидендов по 2009 году.
10. Утверждение размера вознаграждения членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
11. Избрание членом Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества.
12. Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.
13. Об утверждении «Положения о порядке начисления и выплаты дивидендов по акциям ОАО «Слуцкий сахарорафинадный комбинат».
14. Об утверждении порядка совершения сделок, связанных с отчуждением недвижимого имущества Общества.
15. О даче согласия на увеличение уставного фонда СУП «Агро-сервис-ССК» путем передачи на его баланс свеклоуборочного комбайна «HOLMER» по оценочной стоимости.
16. Об утверждении мероприятий по снижению издержек производства, в том числе направленных на снижение материальных, трудовых и топливно-энергетических ресурсов в 2009 г.

Список акционеров для регистрации участников собрания составляется на 01.03.2009 г. Регистрация акционеров и их представителей будет осуществляться в день проведения собрания с 13.00 до 14.00 по месту его проведения. Представителям акционеров при регистрации иметь паспорт, доверенность, оформленную в установленном порядке, акционером — паспорт. Информацию (материалы) по вопросам повестки дня можно получить: в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по месту нахождения Общества, начиная с 19 по 26 марта 2009 года (тел.: 45 3 28, 45 0 91), а в день его проведения — по месту проведения.

УНН 600075003 ОАО «Слуцкий сахарорафинадный комбинат»

Прямая линия

УСЁ ЛЕПШАЕ — СЭРЦУ

Карысныя падказкі падчас балёнцы Наталля ПАЛЮЎКОВА і ўрач-кардыёлаг блока інтэнсіўнай тэрапіі таго ж аддзялення Ірына ГРЫШЫНА.

Фота Ірыны ПРАСЕЦКАГА

— Салігорскі раён. Святлана, 45 гадоў. Мне замучылі ў апошняй паўгоду экстрасістэлы. Быццам, няма хваляванняў, проста саджуся ў крэсла і адчуваю іх... Адчуваю і нейкую слабасць.

— Як і вас артарыяльны ціск? — Нізкі. 100/60 у гэты момант. Самы высокі — 150/100.

— Вы абследаваліся дзе-небудзь? — Не.

— А як вы вызначылі, што гэта экстрасістэлы?

— Выклікала «хуткую», яе работнікі і казалі... Парэалі зварнуцца да кардыёлага ў Салігорску. Але ж туды не трапіць. Да таго ж, як трапіць менавіта падчас экстрасістэлаў? Мне дактары «хуткай» лідакві ўключылі, і усё нармальна. А цяпер я і сама навучылася лідакві і камош...

— Што вы, так нельга! Плюс гэтай сітуацыі ў тым, што вышы экстрасістэлы ў спамі не такія небяспечныя, як экстрасістэлы падчас фізічнай нагрузкі. Вам трэба прыехаць да кардыёлага і абследавацца, знайсці прычыну экстрасістэлаў. Або гэта пачатак гіпертанічнай хваробы, або пачатак гарманальнай перабудовы, або трэба мець на ўвазе запалены працэс, які калісьці вы перанеслі на нагах, напрыклад, ангіну. Трэба ведаць і ўзровень вазага халестэрыну. Нормы — менш за 5,2 ммоль/л. Прычым нават калі гэты паказчык у норме, трэба даследаваць і «добры», і «дрэнны» халестэрыны, і судзіліны. Гэты аналіз называецца ліпідграма. Варта зрабіць сучасную кардыяграму — холтэраўскае манітарыраванне. Можна пад'ехаць у Мінск дзеля гэтага. Давяцца абследавацца і ў гінеколага, і ў эндыкардыолага. Запішыцеся, калі ласка, да кардыёлага, а там вам падкажуць, што трэба зрабіць. І паболей ужывайце садавіны-гародніны. Вітаміны і мінералы, якія там утрымліваюцца, абараняюць сэрца.

— Воля Андэрэўна, Ляхавіч. Перанесла тры інфаркты міякарда. Апошні — у 2007 годзе. Што мне трэба прымаць? Піла маначынке, метапранол, амладзіпін, эналапрыл.

— Зараз прымаеце маначынке?

— Так.

— Пасля перанесенага інфаркту вы павінны пацярпець прымаць метапранол або іншыя прэпараты гэтай групы. Акрамя таго, вам пэўна трэба аспірын, або палакард, або кардыамагніт. Гэта — прэфілактыка паўторных інфарктаў міякарда. А маначынке — прэпарат супраць узнікнення стэнакардыі і ішэміі міякарда.

— Яна ў мяне ёсць. Летась была яшчэ арытмія.

— Калі вы цэлы дзень не будзеце працаваць фізічна, у вас не будзе ніякай фізічнай нагрузкі, то можна зрабіць перапынак у прыёмне прэпарата. А калі вам трэба схадзіць у краму або ў вас высокі ціск у нейкі дзень, то трэба ўжываць маначынке або іншы нітрат. Працягвайце прымаць прэпараты, каб ціск не ўзнімаўся вышэй за 140. Абямыяць колькасць солі ў рацыёне, яна затрымае ваду ў арганізме.

— Заслаўе, Валыянца Івануна. 56 гадоў. Хацелася б даведацца пра гіпертрафію левага жалудачка... Пакутую ад гіпертаніі...

— Напэўна, у вашым выпадку гіпертрафія — вынік павышанага ціску. Падчас гіпертрафіі павялічваюцца сэрцаватыя клеткі сардэчнай м'яшцы, становяцца непаўнацэннымі. Па таўшчыню сардэчнай м'яшцы можна прывесці ў будучым да арытміі. Сэрца будзе непаўнацэнна качаць кроў. Трэба глядзець ступень гіпертрафіі на ультратрафі і прымаць адпаведныя — для папярэджання павышэння ціску і гіпертрафіі — левую кардыяграму — холтэраўскае манітарыраванне. Можна пад'ехаць у Мінск дзеля гэтага. Давяцца абследавацца і ў гінеколага, і ў эндыкардыолага. Запішыцеся, калі ласка, да кардыёлага, а там вам падкажуць, што трэба зрабіць.

— А норвак?

— Добры прэпарат. Ён змяняе ціск і тым самым перашкаджае гіпертрафіі.

— А прэдуктал?

— Ён дапамагае клеткам, прымаецца курсамі. Толькі калі няма супрацьпаказанняў. Трэба імкнуцца двойчы на дзень мець ціск, і прыйсці з гэтымі звесткамі да доктара, які і падберэ прэпараты.

— Дзятлаўскі раён, Сяргей Сцяпанавіч. 67 гадоў. Ціск пасля ночы — 182/110, увечары — 140/90. Вага — каля 100 кг. Прымаю лізінапрыл, дыгаксін, мелдратэн. Але ж ціск усё роўна скача...

— Дыгаксін — гэта прэпарат, які прызначаецца пры мерцальнай арытміі. Значыць, у вас ёсць нейкае перанесенае захворванне — ішэмія, інфаркт, арытмія... Проста так ён не прызначаецца... У да-

чыненні да лізінапрылу трэба карэктаваць дозу... Наогул чым небяспечнае начны ціск? Тым, што ўжо катастрофы — мазгавыя і сардэчныя — часцей здараюцца ў ранішнія гадзіны. Таму мы і кажам, што ціск трэба кантраляваць раніцай і увечары. Калі вечарам ён невысокі, а раніцай узнікае, то на ноч усё роўна трэба прымаць адпаведны прэпарат. Дозу таго ж лізінапрылу можна павялічваць да 40 мг у суткі: 20 мг раніцай і 20 мг вечарам, паколькі прэпарат дзейнічае на працягу 12 гадзін. Другі момант — павышаная вага. Прымаць лізінапрыл пры павышанай вазе — ядрэнна, паколькі ў такім выпадку пакутуе печань. Гэты прэпарат выводзіць натрыя, а значыць, не аказвае лабачнага ўздзеяння на перагружаную кроў. Трэба глядзець ступень гіпертрафіі на ультратрафі і прымаць адпаведныя — для папярэджання павышэння ціску і гіпертрафіі — левую кардыяграму — холтэраўскае манітарыраванне. Можна пад'ехаць у Мінск дзеля гэтага. Давяцца абследавацца і ў гінеколага, і ў эндыкардыолага. Запішыцеся, калі ласка, да кардыёлага, а там вам падкажуць, што трэба зрабіць.

— Сцішны больш дзейнічаюць на печань, чым на ныркі. У першую чаргу ў вас павінна быць здаровае харчаванне, з вялікім утрыманнем гародніны — не меней за 400 г у дзень, паменей ежы жывельнага паходжання. Прызначэнне стайнаў кантраляюцца біяхімічным аналізам крыві, у якім вызначаюцца ферменты печані. Калі нараджаецца перавышэнне ў 1,5-2 разы, то стайны адмяняюць. Печань жа трэба абараняць ужываннем

— Па-першае, трэба навучыцца пазбягаць стрэсу. Па-другое, сцерагаць вірусныя інфекцыі, якія захварэлі, то добра іх лячыць, не пераносіць на нагах. Абходна весці здарова лад жыцця, рыхтавацца да цяжарнасці, не знаходзіцца сярод курцоў. Пасіўнае курэнне — такі ж небяспечны фактар, як і актыўнае. Трэба праісці генетычнае абследаванне.

— Ганна Рыгорава, 68 гадоў. Капыльскі раён. Цукровы дыябет 2-га тыпу даў ускладненне на сэрца, з'явіліся прыступы стэнакардыі. Прымаю карвіл, лізінапрыл, верапілпрол...

— Калі прыступы захоўваюцца, то перад фізічнай нагрузкай да гэтага лячэння неабходна дадаць нітраты працяглага дзеяння — манасан, маначынке, алекард і інш. Для папярэджання прыступаў стэнакардыі насіце з сабой нітраты кароткага дзеяння — нітрагліцэрын, лелей у выглядзе спрэю, каб хутка купіраваць прыступ. Неабходна ведаць яшчэ ўзровень халестэрыну, і дадаць прэпараты для зніжэння апошняга.

Святлана БАРЫСЕНКА, Воляга ШАЎКО. (Працяг будзе.)

Наблюдательный совет ОАО «МЭФЗ»

сообщает, что 25 марта 2009 г. в 16.00 в актовом зале по адресу: г. Минск, ул. Старовилненская, 100 состоится очередное собрание акционеров ОАО «Минский экспериментально-фурнитурный завод».

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2008 год.
2. Об утверждении годового баланса, отчета о прибылях и убытках, отчета Ревизионной комиссии за 2008 год.
3. Задания ОАО «МЭФЗ» на 2009 год.
4. О начислении дивидендов за 2008 год, план распределения прибыли на 2009 год.
5. Об избрании Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
6. О вознаграждении членом Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
7. О внесении изменений в Устав ОАО «МЭФЗ».

ОАО «Барановичдрев»

уведомляет своих акционеров о проведении 17 марта 2009 года очередного общего собрания акционеров.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об итогах работы Общества в 2008 году и задачах по обеспечению выполнения показателей прогноза социально-экономического развития на 2009 год.
2. Рассмотрение бухгалтерского баланса и направлений использования нераспределенной прибыли за 2008 год. Утверждение порядка выплаты и размера дивидендов за 2008 год.
3. Установление норматива распределения нераспределенной прибыли, остающейся в распоряжении предприятия на 2009 год и I квартал 2010 г.
4. Отчет Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии о деятельности в 2008 году.
5. Избрание членом Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
6. Утверждение условий материального вознаграждения членом Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
7. О внесении изменений в Устав Общества.
8. О предоставлении безвозмездной (спонсорской) помощи в 2009 году.

Собрание состоится по адресу: г. Барановичи, пос. Восточный, 3, зал заседаний ОАО «Барановичдрев».

Начало в 12.00.

С проектом решения собрания акционеры могут ознакомиться в рабочие дни в период с 5 марта 2009 года — с 9.00 до 15.00 (перерыв с 12.30 до 13.30) в здании заводоуправления, кабинеты 9, 10, а в день проведения собрания — по месту проведения собрания с 13.00. Регистрация участников собрания будет проводиться с 13.00 до 13.50 по месту проведения собрания при предъявлении документов, удостоверяющих личность.

УНН 20029909

30 марта 2009 года состоится общее собрание акционеров ОАО «Лукомльэнергомонтаж», расположенного по адресу: г. Новолукомль, Лукомльское шоссе, 8.

Собрание пройдет по адресу: г. Новолукомль, Лукомльское шоссе, 8, актовый зал.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе в 2008 году.
2. Отчет дирекции об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2008 году.
3. Отчет Ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2008 год.
4. Утверждение годового отчета бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества.
5. О распределении чистой прибыли (покрытии убытков) и выплате дивидендов за 2008 год.
6. Утверждение направлений использования чистой прибыли на 2009 год и первый квартал 2010 года.
7. Об увеличении уставного фонда путем увеличения номинальной стоимости акций за счет источников собственных средств.
8. О приобретении акций в целях сокращения их общего количества.
9. Об избрании членом Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
10. Утверждение размера вознаграждений членом Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Новолукомль, Лукомльское шоссе, 8 (приемная) с 23 по 27 марта 2009 года (время работы с 8.00 до 17.00) либо 30 марта 2009 года по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания с 8.00 до 9.45 по месту проведения собрания.

Начало работы собрания — 30 марта 2009 г. в 10.00.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию на 27 февраля 2009 г.

Для регистрации при себе иметь следующие документы:

- акционеру Общества — паспорт;
- представителю акционера — паспорт и доверенность.

УНН 300007839.

На слыху

Бярвенскі паўтарыў «подзвіг» Шмоліка

Самы вопытны і аўтарытэтыны з беларускіх хакейных рэферы Сяргей Бярвенскі з Мінска адхілены ад судзейства. Кіраўнік судзейскага камітэта Федэрацыі хакея Рэспублікі Беларусь Яўген Мерлякоў паведаміў, што Бярвенскі быў выключаны са складу судзейскай калегіі ФХРБ. Афіцыйная фармулёўка — «Парушэнне спартыўнага рэжыму і судзейскай этыкі». Як растлумачыў Яўген Мерлякоў, выключэнне з судзейскай калегіі азначае пажыццёвае адхіленне ад абслугоўвання хакейных паўдзвіжнікаў на любым узроўні. Гэта значыць, былы рэферы Міжнароднай федэрацыі хакея (ИИHF), ад пачатку з'ява паўдзвіжнік чэмпіянату СССР, свету і еўрапейскіх клубных турніраў, сотні матчаў чэмпіянату Беларусі, не зможа больш працаваць у судзейскіх бригадах на хакейных матчах нават у якасці арбітра, які адчыняе дзверцы на лаўку штрафніцка.

Прычынай такога суровага пакарання стала праца Сяргея Бярвенскага ў стане алкагольнага ап'янення на матчы юнацкага першынства Беларусі сярод хакеістаў 1994 года нараджэння паміж мініскімі камандамі «Юнацтва» і ДЮСШ-12, які адбыўся 18 лютага на крытым катку ў парку Горкага. Рэферы адсутдуў першы пераезд сустрэчы, пасля чаго інспектар высветліў, што суддзя нецвярозы. Тут жа Сяргей Бярвенскі быў адхілены ад абслугоўвання паўдзвіжнікаў. «Мы мусілі прыняць такое рашэнне, нягледзячы на былыя заслугі Бярвенскага. Ён прынёс нам прабачэнні, але яны не могуць служыць апраўданнем. Суддзя не меў права п'яным працаваць на матчы, ды яшчэ з удзелам дзіцячых камандаў. Калі ўжо нейкім чынам прыняў спіртное ў дзень паўдзвіжніка, дык можна было патэлефанаваць і паведаміць пра немагчымасць выйсці на працу», — растлумачыў Яўген Мерлякоў.

У чэрвені Сяргею Бярвенскаму споўніцца 50 гадоў. Гэта краўні ўзрост, якім, як правіла, абмяжоўваецца праца суддзя на полі. Прыцягваюцца да абслугоўвання міжнародных паўдзвіжнікаў Бярвенскі перацвятаў каля 4 гадоў таму. «Калі б не гэты сумны інцыдент, то такі вопытны і заслужаны арбітр, безумоўна, застаўся б працаваць у судзейскім корпусе краіны. Магчыма, перайшоў бы на інспектарскую пасаду. А так адзіны дурыня ўчынак перакрасіў далейшую судзейскую кар'еру», — кажаў кіраўнік Судзейскага камітэта ФХРБ.

ОАО «Белгалантерей»

извещает своих акционеров о проведении 27 марта 2009 года очередного собрания акционеров

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2008 год и основных направлениях развития ОАО «Белгалантерей» на 2009 год.
2. О заключении Ревизионной комиссии и аудиторской проверки по результатам деятельности Общества за 2008 год.
3. Утверждение годового баланса и отчета о прибылях и убытках ОАО «Белгалантерей» за 2008 год.
4. Об утверждении направлений использования чистой прибыли в 2009 году и выплаты дивидендов.
5. Утверждение мероприятий по обеспечению стабильной работы Общества в 2009 году.
6. Утверждение условий материального вознаграждения членом Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
7. Избрание членом Наблюдательного совета.
8. Избрание членом Ревизионной комиссии.
9. О внесении дополнения и изменения в Устав Общества.
10. Об оказании спонсорской помощи в 2009 году.
11. Утверждение переоценки основных средств индексным методом.

Место проведения собрания: г. Минск, ул. Ботаническая 5а, актовый зал, 6-й этаж.

Время начала проведения собрания — 14.00. Время регистрации участников собрания — в день проведения собрания с 13.00 до 13.45 по предъявлению документа, удостоверяющего личность, а представителям акционеров по доверенности.

Время и место ознакомления акционеров с материалами по вопросам повестки дня собрания — в рабочие дни, начиная с 20 марта 2009 года по месту нахождения Общества, или в день проведения — по месту проведения собрания.

УНН 100230667

КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ» ПО ПОРУЧЕНИЮ УЗДЕНСКОГО РАЙОННОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов в Узденском районе на территории Озерского сельсопколма: **Лот № 1** — участок 37, в д. Рябиновка, по ул. Рябиновка, площадью 0,1501 га, начальная цена — 8 000 000 рублей; **Лот № 2** — участок 39, в д. Рябиновка, по ул. Рябиновка, площадью 0,1501 га, начальная цена — 8 000 000 рублей. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 28.11.2008 г. Аукцион состоится **24.03.2009 г.** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **23.03.2009 г.** до 17.00 по вышеуказанному адресу.

Контактный телефон (8 017) 224 61 36. Наш сайт в интернете: www.rft.by.

КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ» ПО ПОРУЧЕНИЮ УЗДЕНСКОГО РАЙСКОПОЛКОМА ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

«Аж з сямнаццаці года, шчасце ў доме ці бяда, ты прыходзіла к народу, беларуская «Звязда»...

(Заканчэнне. Пачатак у нумарах за 20, 21 лютага.)
Не доўга, на вялікі жаль, пахлі ў Полацк, няшмат што ўбачылі, бо... Як заўсёды, спяшаліся — у Наваполацк, у Глыбокае. Там дзень падпісчыка «Звязды» ў аднойчы праводзіўся. Даўно. Але цэльнай той сустрэчы саргавала, вабіла і цяпер. Ішчы і таму, што менавіта ў гэтым гарадку жыў (і спадзяёмся жыве) Станіслаў Адамавіч Лось, які некалі дамылаў у рэдакцыю цудоўныя байкі, прыпеўкі, вершы. У тым ліку і дарагія нам: «Аж з сямнаццаці года, шчасце ў доме ці бяда, ты прыходзіла к народу, беларуская «Звязда»...

Народ — у вестыбіюлі, у актавай зале інтэрната ліцэя прафтэхадукцыі — нас ужо чакаў. Групкамі сядзелі (ну магчыма ж?) будучыя нашы падпісчыкі — навушныя ліцэя, групамі сённяшняй — у асоба асобны выкладчыкаў і само сабою — заўсёдыныя.
 — Не помню, колькі гадоў выпісаваў «Чырвоную Звязду», «Звязду». Усё жыццё, мабыць, — гаварыла Алена Еўдакімаўна Казлова. — Люблю «Абзац», «Простыя рэчы», апавяданні, кржыванкі, «Прамую лінію», «Крымінал»... Карцей — усё, што піша газета.
 У Алены Еўдакімаўны ёсць, як высветлілася, і яшчэ адна падстава для вялікай любові. Гэта — звяздоўскія прызы.

— Спачатку я выйграла шапелеры і паклеіла імі хату, — распавядала яна, — потым мне пашчасціла на прыгожыя вышываныя сурвэткі, потым на падпіску...
 — Не дзіва, што чакала сям'я і большага прыза.
 — У той вечар мой дзверы памёр. Жыў у суседняй вясцы. Так шкода было — не ведала куды

дзеца і што рабіць... Успомніла, што паштальёнка газету прынесла. Дай, думаю, пагляджу. Чытаю: тэлевізар выйграла Алена Еўдакімаўна Казлова... Я?! І веру, і не веру!
 Блізка, як высвятляецца, ад гора да радасці.
 У жыцці гэтай нашай падпісчыцы за 70 гадоў было ўсяго: загадала траіх дзяцей, прыдала 4 унукаў, працавала настаўніцай у школе, пініла гаспадарку, у якой і сёння кароўка, конь, свініны, куры... А яшчэ, як высветлілася, яна... пісала вершы, прыпеўкі. Прачытала потым сам-насам: тыя, што па-беларуску — пра цэ-

ёмства і з другой нашай адданай падпісчыцай з недалёкай ад Глыбокага вёскі Абруб. Азінае — Алена Пахожа хоць і саромелася, але творы свае дасылала, не раз друкавалася. Яна таксама настаўніца і таксама маці-гераня (па сённяшнім часе): выхоўвае траіх дзяцей і (час ад часу) пастушку ўнучку. Са «Звяздой» ў Алены Станіславаўны свае ракуны, бо, як прызналася, вельмі падтрымала яе некалі кніжка з «Проста мовай», не раз вырвала «Хатняя энцыклапедыя», «Крынічка» і многае іншае.
 Прыемна чуць кампліменты. А яшчэ як ад прыгожых людзей...

Больш дробныя прызы прыемна было пакінуць Алене Станіславаўне ПАХОЖА, Алене Віктаравне ПЯТРАУ, Аляксандру Дзімітрыевічу ЦЫРКІН, Лідзіі Усцінаўне МОРХАТУСКОЙ.

ны, пра п'янтства — хоць сёння і друкую. «Чаму ж не дасылілі?!» — «Саромелася».
 З вершчу пачалося (цяпер ужо сапраўднае, а не звычайнае) зна-

— Я прывыкла чытаць, я выписвала многія выданні і магу іх параўноўваць, — гаварыла Лідзія Усцінаўна Пятроўская, якую ведалі тут усе, бо праце выклад-

Дастаніць новы тэлевізар Алене Еўдакімаўне КАЗЛОВАЙ падрадіўся сын.

чыцай. — Скажу так: «Звязда» — гэта наша газета, нашага народа. Яна блізкая, даступная, непазітыўная, яна — душэўная, духоўная. Яна ўзбагачае людзей, клапаціцца пра тое, каб яны былі здаровымі. Яна дапамагае, даючы парадзі і кансультацыі. Яна вяселіць. Не ведаю, як хто, а я толькі ўбачу «...Народ на провадзе!», — настроі ўжо добры... Я ўсім раю «Звязду». І сама выписваю — настаянна не атрымліваецца на квартал, — тады хоць на месяц. А каб наогул без яе... Не ўяўляю.

У раёне, як патлумачыла намеснік начальніка раённага вузла паштовай сувязі Соф'я Рыгоравна Хроп, у «Звязды» 62 ведамасныя падпісчыкі, 380 індывідуальных.
 — Нядрэнныя як быццам лічбы? Але ж нават гэта сустрэча, — адзначыла яна, — паказвае, што

газета заслугоўвае большага. Ці будзе мець? У ліцэі, як паспелі заўважыць, праце калектыву аднадушча-выкладчыкаў, вучыцца вельмі прыгожа (і не толькі знешне) моладзь. Прынамсі — нас уважліва слухалі, ахвотна думалі над пытаннямі віктарыны, лёгка ўзрываўся смехам. А наогул навушныя (па словах дырэктара ліцэя Алены Віктаравны Морхата) самі па-еўрапейску адрамантавалі сваю актывую залу і сталуюку, сваімі рукамі вырошчваюць прадукцыю для сваёй жа кухні, цікава жывуць — удзельнічаюць у спартыўных спаборніцтвах, спяваюць, танцуюць, чытаюць — рытуальна да самастойнага жыцця. У якім, спадзяёмся, будзе шчасце газетцы. І роднай мове — таксама!
 ...Чаму падчас чаровай «Кругавіцы» стамляюцца нашы вадзіцелі, — можна не пісаць: далёкія

пераезды, ямы і калдобіны, незнаёмыя гарады, «чайнікі» сярод спадарожных ці сустрэчных кіроўцаў... Праца. У іх. Мы ж, як быццам, проста едем, нават адпачваем, можна сказаць (ад сустрэчы да сустрэчы). І стамляемся ўсё роўна.
 Але гэта не найгоршае, што даймае потым, пасля прыезду... Ва ўсіх кіроўнікаў вузлаў паштовай сувязі мы пыталіся, што трэба зрабіць, як (каб жыла наша мова) павялічыць тыраж беларускай «Звязды»? Многа пачулі. І слухаюцца... Шмат што, напэўна, зробім...

А яшчэ мы, зразумела ж, распіталі пра падпісчыкаў. І ведаем цяпер, што сярод іх, індывідуальных, ёсць настаўнікі, дактары, леснікі, прафесіяналы, пенсіянеры... І, як ні балоха гэта ўсё дамыліць, няма... начальства — чыноўнікаў, кіроўнікаў прадпрыемстваў і арганізацый.
 Што міжволі нагадала стары анекдот: мужык адзін у радзільні спытаў, як яго жонка? Медсястра давай яму спачываць: памерла, маўляў. А потым у той талмуд паглядзеў, кажа: «Ой, не, прабачце, гэта не ваша, гэта — іншая... Памерла... А гэта вам трэба трываць нарадзіла!» На што мужык катэгарычна заявіў: «Не трэба ля-ля!» Памерла — значыць, памерла...
 Прызначаць, што праблема з мовай няма, многім, відаць, лягчай. Бо калі чуць, калі ведаць, што яна жыва (пакуль). І шчыра... трэба... Ну як з тымі траіткамі — нешта рабіць. А не хочацца.

Ці мы памыляемся?
Валенціна ДОУНАР.
Фота Уладзіміра ЗДАНОВІЧА.
Смалевічы — Жодзіна — Барыслаў — Крупкі — Віцебск — Шуміліна — Полацк — Наваполацк — Глыбокае — Докшыцы — Мінск.

«ОСКАР-2009»: многа золата для трушчобаў

У Галівудзе адбылася 81-я цырымонія ўручэння вышэйшай узнагароды Амерыканскай акадэміі кінамастацтва. Абсалютным пераможцам сёлета стаў фільм Дэнні Бойла «Мільянер з трушчобаў», сабраўшы 8 залатых статуэтак «Оскар», у тым ліку дзве галоўныя — «Лепшы фільм» і «Лепшы рэжысёр».

Стужка «Загадкавая гісторыя Бенджаміна Батана», заяўленая ў 13 намінацыях, перамагла ў выніку толькі ў тры, а экранізацыя гісторыі жыцця першага амерыканскага палітыка-гея «Харві Мілк» (прэтэндавала на 8 статуэтак) узяла і таго менш — 2 «Оскары».

Расійскі прэтэндэнт, мультфільм Канстанціна Бронзіта «Уборная гісторыя — любоўная гісторыя», заяўлены ў намінацыі «Лепшы кароткаметражны анімацыйны фільм», увогуле застаўся без узнагароды, аступіўшы прызавою мецца рабочае японскага рэжысёра Куніо Като «Дом з маленькіх кубікаў». Расійскі рэжысёр Цімур

Бекмамбетаў, хоць і зняў свой фільм «Асабліва небяспечна» ў Галівудзе, але галівудскія узнагароды таксама не атрымалі — абодва «Оскары», за лепшы мантаж і лепшае мікшаванне гучы, дасталіся іншым кандыдатам — «Бэтмен: цёмны рышар» і «Мільянер з трушчобаў» адпаведна.

Лепшым акцёрам амерыканскай кінаакадэміі назвалі Шона Пена за ролю ў «Харві Мілку», лепшай актрысай пасля 6 безвыніковых спробаў атрымання «Оскара» нарэшце была прызнаная Кейт Уінслет за фільм «Чытат». Першую узнагароду крытыкі назвалі адной з самых нечаканых, другую ж — і большасць усіх астатніх — прадказальнымі. Сапраўды, хто сумняваўся, што лепшым поўнаметражным мультфільмам 2008 года будзе названа гісторыя пра няпростае жыццё робатаў «ВалЛі-І»? Або што «Оскар» за лепшую мужчынскую ролю другога плана дастанецца пасмяротна аўстралійскаму акцёру Хіту Леджару — дакладней, яго родным? Праўда, трохгадовая дачка акцёра Мацільда Роуз Леджар зможа распадрадзіцца бацькавай узнагародай толькі ў 18-гадовым узросце, пакуль жа статуэтка будзе захоўвацца ў яе маці. А вось адзначаная за лепшую жаночую ролю другога плана ў фільме «Вікі Крысціна Барселона» Пенелопы Крус зможа, калі фінансавы крызіс прыцягне, прадаць свайго «Оскара» ў любы момант, але, на працягу, яго трэба спачатку прапанаваць вярнуць кінаакадэміі за сімвалічны 1 долар.

Узнагароду за лепшы фільм на замежнай мове ўпершыню ўзялі

японцы — стужка «Адбыццё», якая раптоўна абышла фаварытаў — ізраільскі фільм «Вальс з Башырам». Нагадаем, работа рэжысёра Ганьны Меліян «Русалка», прапанаваўшая расійскім кінематграфістам, не ўвайшла нават у спіс прэтэндэнтаў ў гэтай намінацыі.

Усяго на ўзнагароды кінаакадэміі сёлета прэтэндавалі 52 карціны — амаль усяго больш за колькасць саміх узнагарод.
Вікторыя ЗАХАРАВА.

Кар'ера і адукацыя

3 26 па 28 лютага ў Мінскім дзяржаўным палацы дзяцей і моладзі (Старавіленскі тэатр, 41) пройдзе 7-я выстава адукацыйных паслуг «Адукацыя і кар'ера».
 Яе арганізатары — Камітэт па адукацыі Мінгарвыканкама і выставае прадыямства «ЭкспаФорум» — маюць намер даць навушную інфармацыю аб запатрабаваных на рынку прафесіях, зарплатах іх у «мору» адукацыйных паслуг, дапамагчы вызначыцца з выбарам навукальных устаноў, садзейнічаць пашырэнню дзельных сувязяў паміж устаноў адукацыі і працадаўцамі. Маладыя спецыялісты змогуць атрымаць кансультацыйную дапамогу ў выбары напіравлення іх ведаў і напрамкаў кар'ернага росту. А асобы з вышэйшай адукацыяй даведваюцца пра ўмовы атрымання другой вышэйшай адукацыі, навучанія ў магістратуры, аспірантуры, магчымасць павышэння сваёй кваліфікацыі.

У выставе возьмуць удзел вядучыя беларускія ВНУ, а таксама прадстаўнікі расійскай вышэйшай школы, устаноў прафесійна-тэхнічнай адукацыі, цэнтры занятасці, спартыўныя школы і клубы, вытворцы школьнай мэблі, спартыўнага адзення і аксэсуараў, абсталявання для школьных камбінатаў харчавання і г.д. У педагогаў, вучняў і іх бацькоў будзе магчымасць азнаёміцца з новымі інфармацыйнымі тэхналогіямі, праграмамі дыстанцыйнага навучаня, мультымедыяльнымі сродкамі навучаня, новымі вучэбнымі дапаможнікамі і навуковай літаратурай, слоўнікам і энцыклапедыямі, даведнікамі і спецыялізаванымі выданнямі. Сталічныя педагогі абмяноўваюцца вопытам у ходзе майстар-класаў, семінараў і «круглых сталаў», якіх запланавана правесці больш як 40. Прыкладна палова з іх будучы прывесчаны развіццём інфармацыйных тэхналогій у сістэме адукацыі. Апошняя тэхнічныя навінкі ў

свецце адукацыі прадэманструе на выставе прыватнае вытворча-прадстаўнічае ўнітарнае прадпрыемства «Вучпратэжэна», якое камплектуе ўстановы адукацыі самых розных ступеняў навучаня (ад дзіцячых садкоў да ВНУ) і пастаўляе ў краіну суперасурсысныя інтэрактыўныя дошкі, інтэрактыўныя сістэмы апытання, лічбавыя мікрачаванні і г.д. У педагогаў, вучняў і іх бацькоў будзе магчымасць азнаёміцца з новымі інфармацыйнымі тэхналогіямі, праграмамі дыстанцыйнага навучаня, мультымедыяльнымі сродкамі навучаня, новымі вучэбнымі дапаможнікамі і навуковай літаратурай, слоўнікам і энцыклапедыямі, даведнікамі і спецыялізаванымі выданнямі. Сталічныя педагогі абмяноўваюцца вопытам у ходзе майстар-класаў, семінараў і «круглых сталаў», якіх запланавана правесці больш як 40. Прыкладна палова з іх будучы прывесчаны развіццём інфармацыйных тэхналогій у сістэме адукацыі. Апошняя тэхнічныя навінкі ў

Надзя НіКАЛАЕВА.
Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЫКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВДРЬЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл.факс); аддзельны п'ясымаў — 287 18 64, падпіскі і распушчэння — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, скаржарыня — 292 05 82, адказных за выпуск дадатку: «Чыроўная змена» — 292 44 12; «Мясцовыя самаіраван-

У ГАРМОНІ — З САБОЙ І СВЕТАМ

Сёння — Міжнародны дзень барацьбы з дэпрэсіяй

Сувесная арганізацыя аховы здароўя ставіць гэтую хваробу на 4-е месца сярод асноўных медыцынскіх праблем свету. Паводле арганізацыі, у 2020 годзе дэпрэсія стане другой пасля сардэчна-сасудзістых хваробаў прычынай недзяздольнасці. На дэпрэсію як мінімум раз у жыцці хварэе кожная 4-я жанчына і кожны 8-ы мужчына. Яшчэ 15-20 гадоў таму, калі не было лекаў ад гэтай хваробы, кожны хворы на дэпрэсію канчаў жыццё самагубствам. У наш час — кожны дзясяты.

У жыцці чалавек сутыкаецца з праблемамі рознага кшталту, якія даводзяць яго да дэпрэсіі. Няма нічога дзіўнага ў тым, што непрыемная падзея (заўвага ад начальніка, канфлікт у сям'і і г.д.) з'яўляюцца прычынай дэпрэсіі. Гэта нармальнае рэакцыя чалавечай псіхікі на стрэс, і звычайна праз некаторы час жыццё вяртаецца ў звыклую рэчышча. Але бывае, што чалавек, які знаходзіцца ў стане пастаяннага псіхалагічнага і сацыяльнага дыскамфорту (хвароба, адсутнасць грошай, праца), адольвае хандра — лёгкая форма дэпрэсіі. Мінаюць тыдні і нават месяцы, а хандра не праходзіць. Тады ёсць усе падставы казаць пра захворванне — клінічную дэпрэсію. **Унутраныя і вонкавыя прычыны могуць выклікаць адразу некалькі з наступных сімптомаў:**

- сталы сум, раздражненне, прыгнечанасць;
- зніжэнне цікавасці альбо задавальнення ад звычайных спраў;
- пасіўнасць, стомленасць нават пры адсутнасці актыўнасці;
- змена ў апетыце, істотныя хістанні вагі;
- парушэнне сну;
- немагчымасць сканцэнтраванага;
- няздольнасць прымаць рашэнні;
- пачуццё безнадзейнасці, віны, нізкая самаацэнка;
- думкі пра самазабойства або смерць.

Важна памятаць, што цяжкая дэпрэсія сама па сабе не праходзіць. Калі нічога не рабіць, яе правільна, сімптомы толькі абстрагуюцца. У запущаных выпадках чалавек заўсёды маркотны і абіякавае да ўсяго. Ён не здольны радавацца, нават калі для гэтага ёсць рэальныя падставы. Глыбокая дэпрэсія нярэдка з'яўляецца прычынай суіцыду.

Выйсці з дэпрэсіі значна лягчэй, калі вызначыць яе прычыны. Паспрабуйце ў думках вярнуцца да вытокаў, прааналізавана, што вас турбуе, і гэта будзе першы крок да вызлечэння. Блізкім чалавек, які знаходзіцца ў дэпрэсіі, можна раіць пагутарыць з ім шчыра, адкрыта — няхай ён выслыне ўсё, што накіпаў у душы, папачна на вачным п'ясымаў. Ужо адно гэта нярэдка перарывае дэпрэсію, ці, ва ўсякім разе, прыносіць палёнку. Не трэба казаць, што гэта дробязь, якая не патрабуе асаблівай увагі. Фразы тыпу «ну хопіць табе, мне б тае праблемаў» — зольная дабіць чалавек. Ён можа на доўгія месяцы пачаць б'юцца ў сябе, і тады можна сутыкнуцца з больш складанымі выпадкамі захворвання.

Не вярта прапанаваць хворому гатовыя рэцэпты выратавання. Мэта дэпрэсійнага размовы — дапамагчы чалавеку, які пакутуе ад дэпрэсіі, самастойна вырашыць праблемаў.
 Прычына дэпрэсіі часта ў тым, пра што вы не ведаеце, што з'яўляецца несвядомым. У такім выпадку вывельчыцца можна, выказаўшы якім-небудзь чынам свае перажыванні, г.зн. даўшы несвядомым праявіцца. Бывае, дапамагае шчырае размова з чалавек, які мае ўяўленне пра псіханалязі. Калі гэта не спрацоўвае, перанясце на паперу свае пачуцці — запішыце або намалюйце іх. Апошняе нават лепш — рознакаляровы малюнак расказа больш, чым словы.

Калі не ўдаецца зразумець і ліквідаваць прычыну дэпрэсіі, можна паспрабаваць хоць бы абстрагавацца. Для гэтага паддыце любы актыўны занятак: прагулка, паход у гасці, чытанне, фізічныя практыкаванні. Калі ж рабіць зусім нічога не хочацца, складзіце спіс таго, што раней радала вас. Затым выбярыце тэму, якая найбольш цікава і займіцеся гэтым (пераадоліце сябе дзевяццацца ў любым выпадку — іншак дэпрэсія не пройдзе).

Знаходзячыся ў дэпрэсіі, трэба асцерагацца так званых «эфекту бумеранга», каб неяк абстрагавацца — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 47 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 292 22 03; прыёмныя тэл.факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл.факс 292 04 52.
 http://www.zviazda.by;
 e-mail: info@zviazda.minsk.by

ца, людзі нярэдка робяць тое, што надалей толькі абстрагуюць хваробу. П'янтства, абжорства ці, напрыклад, прагулка па дарагіх крамах на наступны дзень звычайна выклікае глыбокае расчараванне, і настроі псеўдэа кантактава. У сур'ёзных выпадках — лепей адразу да доктара. Але існуе шэраг вельмі простых правілаў барацьбы з дэпрэсіяй.

Па-першае, трэба памятаць, што **шчаслівія людзі жывуць даўжэй**. Таму здольнасць знаходзіць шчасце нават у дробязях — проста жыццязначна. Паглядзіце добры фільм, патэлефануйце старому сябру, паглядзіце дзіцячыя фотаздымкі. Каралея, прымушыце фантазію працаваць на вашу карысць, а не на пошук праблемаў і незадавальненняў.
 Пераначуем — болей паучым. **Сон — гэта лепшы лекі**. Варта пакаціць фортку адчыненай і не спаць на высокіх падушках. Можна параіцца са спецыялістам і падабраць для сябе адмысловыя травы — пакласці іх у навалачку, або карыстацца аромаліямі перад сном.

Будзьце разам з людзьмі. Радуіцеся спосабам іншых, знаходзьце агульнае, але прыемныя тэмы.
Адпачывайце. Не важна як. У кожнага свой рытм — камусьці варта схадзіць у клуб, а камусьці — пакаціцца на веласіпедзе. Але добра зрабіць штосьці самому сабе не ўдасцавае.

Не прымайце сур'ёзных рашэнняў. Займіцеся спортам. Асабліва карыснае плаванне.
Змяніце інтэр'ер. **Жывіце сённяшнім днём**. Часта менавіта перадбачанасць будучыні, няўпэўненасць у заўтрашнім дні, клопат пра яго і становяцца прычынай дэпрэсіі. Не трэба шкадаваць мінулае, што было, тое было.
 Сярод спосабаў барацьбы з дэпрэсіяй не апошняе месца займае правільнае харчаванне. На думку некаторых псіхологаў, пераадоліць яе дапамагаюць вітаміны групы В і асобныя амінакіслоты (напрыклад, тыразін). Прыміце рацінай за 30 хвілін да яды 1-3 грамы тыразіна, а падчас сьняданку — таблетку вітаміннага комплексу, і вы адчуеце палёнку.
 Можна лічыць сябе ахвярай, а можна працягваць жыць, пераадольваючы цяжкасці жыцця. Філасофская прычка сьвярджае: «Падай і падыміся, пакуль жывеш! Той, хто ўпаў і не падняўся — мярцвяк». Чалавек, кожны раз паднімаючыся, праходзіць свой шлях аднаўлення.

Як слухна некалі заўважыў філосаф Сенека, пры адсутнасці псіхічных парушэнняў чалавек павінен быць карысным максімальна многім людзям. Калі гэта немагчыма, дык хоць бы сваім блізкім. Калі нават і гэта немагчыма, дык хоць бы самому сабе. Каб не страціць псіхічнае здароўе, трэба заўсёды спакойна ацэньваць сітуацыю, умець слухаць свой арганізм і берагчы яго ад фізічных і эмацыянальных перагрузак. Займацца спортам. І заўсёды быць у гармоніі — з сабой і светам. Так што калі вам сумна і жыць не хочацца замест трагічных дзіпсісаў ў ЖЖ і тонаў шакаладу проста пагуляйце ў парку, патэлефануйце сябрам. І памятайце, што вясна ўжо хутка.

Народная медыцына рэкамендуе:
Ажына. Маладое лісце падыяцця на паветры ў цені, затым дасушыць у духоўцы пры 40 °С, дробна працаціць і падрумяніць на патэльні. Заварваць як гарбату і прымаць у якасці агульнаўмацавальнага і танізуючага напою з разліку 3 л на шклянку вару.
Жэньшен. Прыгатаваць настой з каранёў на 50-60-хвілін спірце ў судноснах 1:10, а з ліцця ў судноснах 1,5-2:10. Прымаць па 15-20 кропелькі танізуючы сродкаў.
Морква пасяняная. Караняплоды вымыць, парэзаць, пасушыць і падсмажыць. Заварыць і піць як гарбату ў якасці агульнаўмацавальнага і танізуючага нервовую сістэму напою.

Мята перцавая. Заліць 1 ст. лыжку лісця шклянчай вару, варыць 10 хвілін. Піць адвар па 0,5 шклянкі рацінай і нанач. Прымяняць пры розных нервовых расстройтвах, бяссонніцы.
Авёс. 3 ст. лыжкі здробленай саломы на 2 шклянкі вару — сутачная норма. Прымяняць як танізуючы і агульнаўмацавальны сродкаў.
Падрыхтавала Валенціна КУДЗІНА.

24 лютага

1839 год — адбыўся Полацкі царкоўны сабор — збор пераарху ўніяцкай царквы Беларусі і Украіны, якія прынялі рашэнне аб далучэнні яе да праваслаўнай царквы. Ініцыятарам склікання сабору стаў літоўскі епіскап Іосіф Сямашка, які ўшчы ў 1827 годзе падаў імператару Мікалаю I дакладную запіску з прапановай аб ліквідацыі Брэсцкай уніі 1596 года. Сабор прыняў адпаведны акт, у праваслаўе перайшоў каля 2 млн вернікаў. Аднак пры замене абравад і старадаўніх богаслужэбных кніг быў нанесены ўрон многім культурным каштоўнасцям беларускіх уніяцкаў.

1988 год — у Нямечкай оперы гледачы апладзіравалі італьянскаму тэнару Лучана Паваротці 1 гадыну 7 хвілін, 16 секундаў выклікаўшы яго на сцэну.

«Сорам — гэта страх перад людзьмі, сумленне — страх перад Бога».
Сэмюэл Джонсан (1709—1784), англійскі пісьменнік.

УЛАС, АЎЛАС, УЛАССЕ, ВАЛОССЕ

У рускім і беларускім календары святы Улас лічыцца ахоўнікам хатняй жывёлы, таму што, як вынікае з паданняў, ён бляслаўляў і лячыў звароў, якія жылі ў пустынях. На старажытнарускіх іконах можна ўбачыць выяву Уласа, які сядзіць на ўзвышшы і назірае за статкам, пасвіць яго. Імя святога сугучна з імем язычніка бога — Валеса-Воласа, які таксама здэваў з'яўляецца ахоўнікам хатняй жывёлы.
 ● Да святога Уласа звярталіся з малітвай, асабліва падчас эпідэміі: «Святы Улас, дай шчасця на гладкіх цялок, на тоўстых быкоў, каб з двара ішлі граючы, а з поля скачучы».
 ● У вёсках у дзень святога Уласа ў каліцях ці цярках служылі набажэнствы ў яго гонар і прыносілі да каліц ахвяраванні — цялячы грудкі, ногі, галовы, а часам і цэлых цялят.
 Прышоў Улас, прышлі і Уласаўскія маразы.
 Святы Улас абламіў шчыны рогаў.
 Лылісь сем самых моцных маразоў: тры да Уласа, тры пасля Уласа, а сёмы дзень — сам Улас.
 ● Уласуеў дзень — хартоўе свята. Таму пеклі і асвачылі жытнёвы хлеб і аладкі і частавалі хатнюю жывёлу, дзяцей і бяздольных людзей.
 ● Адно аладку абавязкова пакладзі да наступнага года, як талісман і лекавы сродкаў для хатняй жывёлы.
 ● Каб цяляты былі сытыя, тоўстыя і здаровыя, кожная гаспадыня павіна быць ў гэты дзень спячы на вачы